

JOÃO TÝ ËG TÝ NÉN VENH KE MŪ RÁ

¹ Topē vý Jesus Cristo mý nén (ū) tý hēn ri ke ven, ëg tý kānhmar nén venh ke mū ti, kÿ Jesus vý ëg mý ven, ëg tý tý ti camarada nýtñ kÿ. Kÿ tóg ã tý jénë jafa jénë, ti tý ti camarada tý João mý tó já gé. ² Ve kān ja ti ní, João ti, Topē tý ti mý nén ven mū ti, Jesus Cristo tý ti mý nén ven mū ti ke gé. Ti tý ve kÿ tóg rán ja ní, João ti, hă vý ní. ³ Ú tý věnh rá tag to ke mū ag mý tóg vĩ há han ke mū, Topē ti, ú tý věnh vĩ tag mëg mū ag mý ke gé. Topē tý tó mún hă vě, ëg tý ti vĩ ki króm já. Kānhmar ëg tóg tag ki rán kÿ ní tag ve kān ke mū, kakó tāvĩ tóg tí ha.

João tý ēmā tý 7 (ke) tá Jesus mré ke ag mý ti vĩ tó

⁴ João tý rá hă vě. Isý ga tý Ásia tá Jesus mré ke ag mý rán hă vě, cidade tý 7 (ke) ki ke ag mý.

Topē já ãjag tý tar' hé, kÿ ãjag já krí kānhvy nýtñ. Topē vý nýgtñ. Vásy tóg ní ja nýgtñ, kÿ tóg ūri ní ní, hă ra tóg kâtig ke mū gé. Ti kupríg vý ti mré ní gé, kÿ tóg tý ū tý 7 (ke) ve ní, ti kupríg ti. Topē nýgja tá tóg nýtñ, ti kupríg tý tý ū tý 7 (ke) ve én ti. Ti kupríg én já Topē mré ãjag krí tý kānhvy' hé, ⁵ Jesus Cristo mré ke gé. Jesus vý Topē vĩ tó há han ja nýgtñ, to tóg krónh ke ja tū nýgtñ. Kÿ tóg ã ter kar kÿ rřr män vén ja ní. Kÿ ëg rřnrřr män ke mū gé, ti nón. Kÿ Jesus tóg ēprá pã'i ag kri tý ūn mág já gé.

Ëg to há tāvĩ ti ní, Cristo ti. Ti kyvénh tóg ëg jagfy ti ki kákutë, tý tóg ëg krenkren han, ëg tý Topē vĩ

mranh ja to. ⁶ Kỹ tóg ēg tÿ p 'i han ke m ' gé, ti kr m. Top  t  ki r r j  ēg t g ke m ' gé, ti j g t  ki. Ti h  ne   pir m ' t  ūn m g n ', Jesus ti. Ti h  ne   pir m ' tar n ',  ri, k  t g t ' henh ke t  n , ti tar n n k . H  v .

⁷ Ha v , k t g m n j  t g ke m ', kanhk  g g k m . V nh kar v  ti venh ke m ',  n k ,   t  ti kus n m  ag mr  h . K  povo kar v  ti tugr n jagtar k n ke m '. Jagtar j  ag t g ke m ', v s r nh j  ag t g ke m ', ha vemn . H  v .

⁸ " n ve v  t  inh n , h  ra s g t   egno n nh ke m ' g ," he t g,  g p 'i m g ti. V s y t g n gt , k  t g ver  ri n ' g , k  t g k t g ke m ' g ,   t  n n ( ) kar han ki kanhr n m '  n ti.

Jo o t y Jesus ve

⁹  ag mr  ke v  t  inh n , inh, h  v : Jo o, he m '. Jesus mr  ke v  t  inh n ,  ag mr . Jagtar inh n ' g ,  ag jag gtar ri ke inh n ' g , h  ra s g  ag k m to kr nh ke t  n gt  g , k  s g  ag mr  Top  t y t   g p 'i n ' venh ke m ' g . Goj v so t  inh n ' n , ti jyjyn h  v : Patmos, he m '. Ki s g se k  n ' n , is y Top  v  t  ja tugr n. Jesus v   g m ' ki h  t  ja n . Ti v   n t  ja inh n , v nh kar m ', h  tugr n is g se k  j .

¹⁰ Domingo   k  Top  kupr g t g inh m ' n n n  ven. Inh p n  t  s g jam  h r(a) v nh v  m , k  t g trombeta kyr m ' ja n , v nh v   n ti. ¹¹ K  t g inh m ': "r n n ,   t  n n v g m ' tag ti," he ja n . "Livro ki r n n . Inh mr  ke ag m ' livro tag j n mn , cidade t y  feso ra, cidade t y Esmirna ra, cidade t y P rgamo ra, cidade t y Tiatira ra, cidade t y Sardes ra, cidade t y Filad lfia ra, cidade t y Laodic ia ra ke

gé,” he ja tóg nĩ, inh pãní tá inh mÿ vênh vĩ tó mû ũn ti.

¹² Kÿ sóg vësÿjäm ëvânh, sÿ ū tÿ inh mré vĩ mû ũn ve jé. Isÿ vësÿjäm ëvânh kÿ sóg néj tÿ kri vin jafâ tÿ 7 (ke) vé, vela tÿ kri vin jafâ ũn, ouro tÿ tóg hyn han kÿ nÿtî. ¹³ Néj tÿ kri vin jafâ ag kuju kã ū tóg jë nĩ, hã ra tóg tÿ ëprâ ke nĩ ve nĩ. Kur téj tu kÿ tóg jë nĩ, ouro tÿ tóg vësög fñk kÿ jë nĩ gé, ti fe kri, ū tÿ tÿ ëprâ ke nĩ ve ũn ti. ¹⁴ Ganh kupri pë tóg jë, vênh mëg tÿ carneiro kyki kupri ri ke tóg nĩ, ti ganh ti, kukryr kó ri ke. Kanë gru tóg jë nĩ, pí gru ri ke. ¹⁵ Pën jëngrë tóg jë nĩ, ouro jëngrë ri ke. Ëg tÿ pí ki ouro vãm kÿ ti tÿ jonh ke kÿ jëngrë sïnví han ũn ri ke ti nĩ, ti pën ti. Ti vĩ vÿ goj krog tÿ óoh he ũn ri ke nĩ. ¹⁶ Kríg tÿ 7 (ke) génh kÿ tóg jë nĩ. A pëgja tÿ tóg kríg tÿ 7 (ke) génh kÿ jë nĩ. Kÿ rôgro jã vÿ ti jënkã tá kâkutë mû. Jã régre ti nĩ, rôgro ti, jã há. Ti kakã vÿ kókov nĩ, rã tÿ ëg nño kã sa kÿ kókov ũn ri ke ti nĩ, ū tÿ tÿ ëprâ ke nĩ ve ũn kakã ti.

¹⁷ Sÿ ti ve kÿ sóg ti pën krëm kutë mû, ga kri. Ter ve han inh. Hã ra tóg a pëgja tÿ inh mëg mû, kÿ tóg inh mÿ: “inh kamëg tûg nĩ,” he mû. “Ün ve vÿ tÿ inh nĩ, ëgno ke gé. ¹⁸ Rír inh jë nĩ. Ter ja inh nĩ, hã ra sóg rír jë nĩ, kÿ sóg ter mân ke tû pë nĩ. Isÿ ū mÿ: “ter jé a tóg ke mû,” hen kÿ tóg ter ke mû. Isÿ ū mÿ: “ter ke tû a tóg nĩ,” hen kÿ tóg ter ke tû nĩ gé, kÿ tóg vëser jamã venh ke tû nĩ gé,” he tóg. ¹⁹ “Rán nĩ, a tÿ né nég mû tag ti, ëprâ ke ag tÿ ūri né nég mû ti, ag tÿ kar kÿ né nég venh ke mû ti ke gé,” he tóg. ²⁰ “Kríg ag vég a tóg jë nĩ, inh nïgé kâki. Kÿ a tóg néj tÿ kri vin jafâ ag vég mû gé, ouro tÿ vela tÿ kri vin jafâ tÿ 7 (ke) tag ag. Nhÿ a mÿ kâmén, a tÿ né nég mû tag

ti. Krīg tÿ 7 (ke) tag ri ke ag nÿtÿ, Topë tÿ jëgnë jafä ag. Inh ki ge kÿ nÿtÿ ag ki ag tóg rÿr tÿ, Topë tÿ jëgnë jafä tag ag. Sÿ ã mÿ cidade tÿ 7 (ke) tó mû ën tá ag nÿtÿ, inh mré ke ag, ag tÿ ün ki rÿr mû ag. Kar kÿ néj tÿ kri vin jafä ri ke ti nÿtÿ, û tÿ inh ki ge kÿ nÿtÿ tag ag,” he tóg, û tÿ tÿ ëprã ke nÿ ve ën ti.

2

Jesus tÿ Éfeso tá igreja tá ke ag mÿ ã vÿjënë

¹ “Ü tÿ cidade tÿ Éfeso tá inh mré ke ag ki rÿr mû ën mÿ tag rán nÿ, ha më,” he tóg, û tÿ tÿ ëprã ke nÿ ve ën ti. “Ü tÿ ã mÿ vÿnh vÿ jëñëg mû vÿ krīg tÿ 7 (ke) génh kÿ jë nÿ, ti pëgja tá ti nÿgé kâki, hemnÿ. Kÿ tóg néj tÿ kri vin jafä tÿ 7 (ke) kâmí tÿ mû gé, hemnÿ. ² Äjag tÿ néen han mû ki kanhró sóg nÿ, he ti, hemnÿ iso. Väsan äjag tóg tÿ. Iso krónh ke tÿ äjag tóg nÿtÿ. Ün jykre pâno ag tóg äjag mÿ kórég nÿtÿ. Äjag kâmí û tóg ón kÿ: apóstolo vÿ tÿ ëg nÿtÿ, he ja nÿtÿ. Ag jykre tugnÿm kÿ äjag tóg ag ón mû tag to ag pan. ³ Iso tar äjag tóg nÿtÿ. Isugrîn äjag tóg jagtar, ge ra äjag tóg iso krónh ke ja tÿ nÿ.

⁴ Hâ ra sóg néen û sî tó sór mû, äjag mÿ. Äjag tÿ néen han mû û tóg inh mÿ há tÿ nÿ. Äjag tÿ inh ki ge vén kÿ äjag tóg iso há tâvÿ nÿtÿ ja nÿgtÿ, kÿ tóg há tÿ ja nÿ, hâ ra äjag tóg ūri krónh ke mû. ⁵ Äjag tÿ väsÿ iso tar ën mî ëkrén nÿ. Äjag jykre kórég tovânh nÿ. Äjag tÿ inh ki ge vén ën ri ke han mân nÿ, iso há tâvÿ nÿtÿ mân nÿ. Äjag tÿ tag han sór tÿ nÿtÿn kÿ sóg äjag ki jun kÿ (sog) äjag tÿ néj tÿ kri vin jafä ën ma tîg ke mû, ha vemnÿ.

6 Nén ū tóg hā ra há nī, ãjag tÿ néñ han mū ū ti. Nicolaítas he mū ēn ag jykre to ãjag tóg kórég tāvī nýtī, isÿ ag jykre to kórég kóm, he tóg, hemnī, Éfeso tá ke ag mÿ, vēnh rán ki,” he tóg inh mÿ, ū tÿ tÿ ëprä ke nī ve ēn ti.

7 “Ü nígrēg nýtī ag tÿ tÿ jémē jé, Topē kuprīg vī ti. Ü tÿ inh ki ge kÿ nýtī ag hā mÿ tóg tó tī, Topē kuprīg ti,” he tóg. “Ü tÿ isovānh tū ēn vÿ ka kanē há konh ke mū, ka tÿ ëg rīnrīr han mū ēn kanē, Topē jakré ēn kanē,” he tóg, ū tÿ tÿ ëprä ke nī ve ēn ti. Ti tÿ Éfeso tá ke ag mÿ vēnh vī jénēg mūn hā vē.

Jesus tÿ Esmirna tá igreja tá ke ag mÿ ã vī jénē

8 Kÿ tóg: “ü tÿ cidade tÿ Esmirna tá inh ki ge kÿ nýtī ag ki rīr mū ēn mÿ tag rán nī, ha mē,” he mū gé, ü tÿ tÿ ëprä ke nī ve ēn ti. “Ü tÿ ã mÿ vēnh vī jénēg mū vÿ tÿ ūn ve nī, hā ra tóg tÿ ëgno nī gé, hemnī. Ter ja ti nī, hā ra tóg rīr mān, hemnī iso. **9** Isugrīn ag tóg ãjag to kórég nýtī, kÿ ãjag tóg jagāgtar nýtī. Ki kanhró sóg nī. Ge ra ãjag tóg inh hā rico ri ke nýtī. Æjag to ag tóg vī kónān tī, ū tÿ ón kÿ: “Judeu vÿ tÿ ëg nýtī, Topē tū vÿ tÿ ëg nýtī,” he mū ag. Ag pi(jé) tÿ Topē tū nýtī!. Satanás tū vÿ tÿ ag nýtī. **10** Æjag jagtar han jé ag tóg ke mū, isugrīn. Mūmēg tūg nī hā ra. Japo vÿ ãjag kato vāsān ke mū, kÿ ag tóg vēseja kātā ãjag vām ke mū. Japo tÿ ãjag jykre ve sór hā vē. Kurā tÿ 10 (ke) ki ke vē, ag tÿ ãjag vógo kónān ke ti. Isovānh tūg nī, ag tÿ ãjag téñ sór mū ra. Kÿ ãjag tóg rīr krÿg (ja) tū venh ke mū, kÿ tóg ãjag mÿ sér tīnh mū, he tóg, hemnī, vēnh rán ki,” he tóg, ū tÿ tÿ ëprä ke nī ve ēn ti, inh mÿ.

11 “Ũ nĩgrēg nŷtĩ ag tÿ tÿ jêmë jé, Topẽ kupríg vĩ ti. Ũ tÿ inh ki ge kÿ nŷtĩ ag hã mÿ tóg tó tĩ, Topẽ kupríg ti,” he tóg. “Ũ tÿ isovãnh tũ ën vÿ nûgme ki vár ke tũ nĩ,” he tóg, ũ tÿ tÿ ēprã ke nĩ ve ën ti. Ti tÿ Esmirna tá ke ag mÿ vênh vĩ jënëg mûn hã vë.

Jesus tÿ Pérgamo tá igreja tá ke ag mÿ ã vĩ jënë

12 Kÿ tóg: “ũ tÿ cidade tÿ Pérgamo tá inh ki ge kÿ nŷtĩ ag ki rír mû ën mÿ tag rán nĩ, ha më,” he mû gé, ũ tÿ tÿ ēprã ke nĩ ve ën ti. “Ũ tÿ ã mÿ vênh vĩ jënëg mû vÿ rôgro jã régre vyn kÿ jë nĩ, ûn jã há ën, hemnï iso. **13** Satanás nïgja tá ãjag tóg ëmã nŷtĩ, ki kanhró sóg nĩ. Iso tar ãjag tóg nŷtĩ. Ñag régre tÿ Antipas téñ ja ag tóg nĩ, ti tÿ inh jyjy tó tugrïn. Ge ra ãjag tóg iso: “ti ki kagtig sóg nĩ,” he ja tû nĩ, ãjag tÿ Satanás jamã tá nŷtĩ ra.

14 Hâ ra sóg néñ ũ tó sór mû gé, ãjag mÿ, ti tÿ inh mÿ há tû nññ kÿ. Ñag kâmï ũ ag tóg Balaão jykre han sór mû. Balaão vÿ Balaque mÿ kâmén ja nĩ, ti tÿ Israel krë ag krïn kónän jé, Topẽ vĩ mranh ke to. Ti tÿ ag krïn kónän kÿ ag tóg vênh kâggrá to festa ko ja nïgtï. Ag tÿ ón kÿ vênh kâggrá to: topẽ, he mû ën mÿ festa ja vë. Ën ko kÿ ag tóg ãjag prü tû fag mré nŷgnÿ’ he ja nïgtï gé. Tag han sór ag tóg mû gé, Balaão kóm, ãjag kâmï ũ ag, kÿ tóg inh mÿ kórég nÿ. **15** Kÿ ãjag kâmï ũ ag tóg Nicolaítas he mû ën ag jykre han sór mû gé. **16** Tovãnh nĩ, ãjag jykre tag. Ke tû nĩ mû ra sóg ãjag ki jun ke mû, sÿ ũ tÿ vênh jykre tag han mû ag kato väsän jé, rôgro tÿ inh jenkä tá kâkutë mû ën tÿ, hemnï, vênh rán ki,” he tóg, inh mÿ, ũ tÿ tÿ ēprã ke nĩ ve ën ti.

¹⁷ “Ũ nĩgrẽg nŷtĩ ag tÿ tÿ jêmẽ jé, Topẽ kupríg vĩ ti. ũ tÿ inh ki ge kÿ nŷtĩ ag hã mÿ tóg tó tĩ, Topẽ kupríg ti,” he tóg.

“Ũ tÿ isovãnh tũ mÿ sóg kanhkã tá vějẽn ën ním ke mû, vějẽn tÿ péju kÿ nĩ ën. Ag mÿ sóg pó kupri ním ke mû gé. Kri věnh jyjy tág tóg rán kÿ nĩ. ũ pi(jé) věnh jiji tag ki kanhró nñnh mû'. ũ tÿ pó kupri ën mág mû ën hã tóg ki kanhró nñnh mû, ã pir mÿ, ti jyjy tág ki, he tóg, hemnĩ,” he tóg, ũ tÿ tÿ ēprã ke nĩ ve ën ti. Ti tÿ cidade tÿ Pérgamo tá ke ag mÿ věnh vĩ jenẽg mûn hã vě.

Jesus tÿ Tiatira tá igreja tá ke ag mÿ ã vĩ jenẽ

¹⁸ Kÿ tóg: “ũ tÿ cidade tÿ Tiatira tá inh ki ge kÿ nŷtĩ ag ki rřr mû ën mÿ tag rán nĩ, ha më,” he mû gé, ũ tÿ tÿ ēprã ke nĩ ve ën ti. “Ũ tÿ ã mÿ věnh vĩ jenẽg mû vÿ tÿ Topẽ kósin nĩ, hemnĩ,” he tóg. “Ti kanẽ vÿ pí gru ri ke nĩ, ti p  n vÿ ouro j  ngr   ri ke nĩ gé, hemnĩ iso. ¹⁹ Äjag tÿ n  n han mû v  g sóg t  . Iso há t  v   äjag t  g nŷt  , inh ki r  p   han kÿ äjag t  g nŷt  . Inh r  nhr  j han äjag t  g mügt  , to kr  nh ke t   äjag t  g n  gt  . V  s  y äjag t  g inh jykre to tar nŷt   ja n  gt  , kÿ äjag t  g ūri to tar k  f  r nŷt   gé.

²⁰ H   ra sóg n  n ũ s   t   sór mû gé, äjag mÿ, ti tÿ inh mÿ há t   n  n kÿ. Jezabel fi v   kam  g ja t   äjag t  g n  gt  , h   kÿ fi t  g ón kÿ v   t   n  . Inh camarada ag kr  n k  n  n fi t  g t  , ag tÿ fi mr   n  j  , ag tÿ v  nh k  ngr   mÿ n  n (  ) n  p  n mû ën ko j   gé. ²¹ Fi tov  nh is  g mû v  , fi tÿ ã jykre tugn  m j  , h   ra fi t  g ã jykre k  rég tov  nh sór t   n  . ²² Fi kag  g j   sóg ke mû. ũ tÿ fi jykre han mû ag v  g k  n  n j   sóg ke mû gé, ag tÿ fi jykre k  rég tov  nh j  v  nh n  t  n k  . ²³ Fi

krē kāgtén kān jé sóg ke mū gé. Ký inh ki ge ký nýtĩ kar ag vý inh jykre ki kanhró nýtinh mū. Vénh kar tý néń to jykrén mū ẽn ve kān sóg tĩ, vénh kar tý néń han sór mū ẽn ke gé. Ájag tý néń han mū ẽn ri ke han jé sóg ke mū, ájag mý, ha vemnĩ.

²⁴ Ájag kãmĩ ū ag tóg hã ra fi jykre han ja tũ nýtĩ, ájag tý Tiatira tá nýtĩ ra. Ájag pi(jé) fi tý vénh jykre han mū han ja ní'. Ag tý néń to: "Satanás jykre jagy," he mū ẽn han sór ja tũ ájag nýtĩ. Hã ký sóg ájag mý néń ū jagy tónh ke tũ ní gé. ²⁵ Ájag tý néń han mū to tar nýtímñi, gen ký inh kãtig mân ke tag jãvãnh nýtímñi.

²⁶ Ú tý isovãnh tũ ẽn ag tý sóg pã'i hyn han ke mū, povo kar kri, ū tý inh vĩ ki króm mū ag tý, ū tý iso krónh ke tũ ẽn ag tý ke gé. Inh panh vý isý pã'i han, hã ký sóg ájag tý pã'i han ke mū gé, inh kóm, ²⁷ ájag tý inh kóm tý povo kri pã'i nýtĩ jé. Ký ájag tóg ag to vãsãnh ke mū, ferro tý ag mrãnmrãh ký, êg tý go'or tý kukrú gãm mū ẽn ri ke. ²⁸ Tar ájag tóg nýtinh mū, ký sóg ájag mý kríng mág níñ ke mū gé, he tóg, hemnĩ, ag mý, vénh rán ki," he tóg, ū tý tý ëprã ke ní ve ẽn ti.

²⁹ "Ú nígrêg nýtĩ ag tý tý jémë jé, Topê kupríg vĩ ti. Ú tý inh ki ge ký nýtĩ ag hã mý tóg tó tĩ, Topê kupríg ti," he tóg, ū tý tý ëprã ke ní ve ẽn ti. Ti tý cidade tý Tiatira tá ke ag mý vénh vĩ jénëg mûn hã vë.

3

Jesus tý Sardes tá igreja tá ke ag mý ã vĩ jénë

¹ Ký tóg: "ú tý cidade tý Sardes tá inh ki ge ký nýtĩ ag ki rír mū ẽn mý tag rán ní, ha më," he mû gé. "Ú tý ã mý vénh vĩ jénëg mû vý Topê kupríg tý jagrë

nĩ, ti kuprīg tÿ 7 (ke) nĩ ve ën tÿ, kÿ tóg kríg tÿ 7 (ke) m n kÿ j  n  g , hemn  iso,” he t g. “ jag t  n n han m  ki kanhr  s g n . V nh kar v   jag to: “h  ag n t , tar ag n t ,” he t , h  ra  jag t g iso kr nh ke ja n , h  k   jag t g  n k gter m  ri ke n t . ² N r tov nh n , tar n t mn , ke t  n  m  ra  jag k gter p  han k n ke m .  jag jykre tugn m inh, h  ra t g h  t  n  ver. ³ V nh v  s r m   jag m r, k  to jykr n h  han n . To tar n t mn , to v s n n .  jag n gn r k  s g  jag kr g m  jun ke m ,  t   g t  n n p ju(g) t   g n r kr g m  jun m  ri ke han j  s g ke m . Inh jun ke kur  ki k gt g  jag t g n t  m r.

⁴  jag k m    ag t g h  ra v nh kav nh ja t  n , Sardes t . Tag ag v  kur kupri  n r nh ke m , inh mr  ag n t nh ke m . ⁵  t  isov nh t   n ag v  kur kupri  n r nh k n ke m . Ag jygjy kyk nh ke t  inh n , inh livro ki.  n r nr r ke m  ag jygji v  ki ránrán k  n t , inh livro  n ki.  n ag jygjy t  j  s g ke m , inh panh m , ti t  j gn  jaf  kar ag m  ke g , he t g, hemn , v nh r n ki,” he t g, inh m ,  t   t   pr  ke n  ve  n ti.

⁶ “ n gr g n t  ag t  t  j m  j , Top  kupr g v  ti.  t  inh ki ge k  n t  ag h  m  t g t nh ke m , Top  kupr g ti,” he t g,  t   t   pr  ke n  ve  n ti. Ti t  cidade t  Filad lfia t  ke ag m  v nh v  j n g m n h  v .

Jesus t  Filad lfia t  igreja t  ke ag m    v  j n 

⁷ K  t g: “ t   cidade t  Filad lfia t  inh ki ge k  n t  ag ki r r m   n m  tag r n n , ha m ,” he m  g . “ t   m  v nh v  j n g m  v  t   n h  p  n ,

ũn tar tāvī, kÿ tóg ki hă tó tī, hemnī. Davi ẽn tÿ jãnkã róm jafã vyn kÿ tóg jĕ nī, jãnkã nón jafã ẽn ti, chavé ẽn ti, hemnī. Ti tÿ jãnkã ū róm kÿ ū tóg nifénh män ke tū nī, kÿ ti tÿ jãnkã ū nifénh kÿ ū tóg nón män ke tū nī gé, hemnī, iso,” he tóg. ⁸ “Ajag tÿ néñ han mû ki kanhró sóg nī. Tÿ néñ mág tū ãjag nýtī. Hâ ra ãjag tóg isý ãjag mÿ néñ tó mû ẽn ki króm kÿ nýtigtî, isovânh ja tū ãjag tóg nýgtî. Ajag mÿ sóg ēg tÿ jãnkã róm tî ẽn ri ke han, kÿ ū tÿ ãjag jo nifénh ke tóg tū tī. ⁹ Ha më, sÿ néñ tónh ke ti. Ajag mÿ sóg ū ag jégnéh mû, Satanás mré ke ū ag. Ón kÿ ag tóg: “Judeu vý tÿ ēg nýtî, Topê mré ke vý tÿ ēg nýtî,” henh ke mû. Ag ón hâ v . Ag tÿ ke sór tû ra ag tóg ãjag kr m m g kenh ke mû, ãjag mÿ: “ēg k f r  ãjag t g nýtî,” hen kÿ, ha vemnī. Ajag to h  t v  sóg nī. H  k  ãjag kato v s ns n mû ag v  tag venh ke mû, ha vemn . ¹⁰ Inh v  ki kr m ãjag t g m r , s y ãjag m y: “isov nh t g n ,” hen k . H  k  sóg ãjag jy n g n ke m , ga kri ke kar ag t y néñ ū jagy venh ke kur   n k . Ti jagy t v  ve j  ag t g ke m ,  pr  ke kar  n ag, isý ag jykre tugn m ken k . ¹¹ K nhmar inh k t g ke m . Ajag t y inh ki ge k  nýt  tag tov nh t g n , ke t n n  m  ra ū ag t g ãjag j g a k  j  k  néñ t y ãjag m y s r  t nh ke m   n venh ke m  inhh . ¹²  t y isov nh t n  n ag t y sóg  n n na ri ke han ke m , kanhk  tá, Top e jo  n ri ke  n tá. T a ag pa m n ke t n n t i ha. Ag kri sóg Top e jiji r n ke m  gé, Top e jam  jyjy ti ke gé. Cidade t y Jerusalém t g to ken h  v . Kanhk  tá t g k t renh kenh ke m , Top e t a, Jerusalém t g tag ti. Kar k  sóg ag kri inh jiji t g r n ke m  gé, he t g, hemn , v nh r n ki,” he t g inh m y, ū t y t y  pr  ke n i ve  n ti.

13 “Ũ nĩgrēg nŷtĩ ag tÿ tÿ jêmẽ jé, Topẽ kupríg vĩ ti, ũ tÿ inh ki ge kÿ nŷtĩ ag hã mÿ tóg tónh ke mû, Topẽ kupríg ti,” he tóg, ũ tÿ tÿ  pr  ke n i ve  n ti. Ti tÿ cidade tÿ Filad lfia tá ke ag mÿ v nh v i j n g m n h  v .

Jesus t y Laodic ia t a ke ag m y  v i j n 

14 K y t g: “ u t y cidade t y Laodic ia t a inh ki ge k y nŷt i ag ki r r m u  n m y tag r n n i, ha m e,” he m u g . “ U t y  m y v nh v i j n g m u jyjyn h  v : “ki h  t o m n h  v ,” he m u, hemn i,” he t g. “Ki h  t g t o t i, n n   kar ki.  n v nh ti n gt i, hemn i. Ti h  tugr n Top t g n n ( u) kar han ja n gt i, hemn i iso,” he t g.

15 “ Ag t y n n han m u ki kanhr  s og n i.  Ag pi(j ) goj r y jagy ri ke nŷt i, k y  ag pi(j ) goj kusa ri ke nŷt i g ’.  Ag t y goj r y jagy  n ri ke nŷt i ran h  t nh m u v ,  ag t y goj kusa  n ri ke nŷt i ran h  t nh m u g  v  v . **16** H  ra  ag t g goj r y m e ri ke nŷt i,  ag t y iso kr j n yt n k y. H  k y s og  ag v m s  r m u,  eg t y r r r r t a goj r y m e  n pra k y kuj n  n ri ke han j  s og ke m u,  ag t y, ha vemn i. **17** V so  ag t g: “rico  g n yt i, h   g n yt i, n n   t g  g m y t u’ he t u p e n i” he t i. H  t u t o  ag t g t i. Jag gtar  ag t g n yt i, m y , ha m e. T y n n t u  ag t g n yt i, jykre k r g  ag t g n yt i, kur t u  ag t g n yt i, kyv   ag t g n yt i,  ag t y h  n yt i ve ra. H  ra  ag t g ki kag t g n yt i,  ag k r g n yt i tag ki. **18** H  k y s og  ag m y: “inh ki m n k m u j g, ouro h   n ti,” he s  r m u,  ag t y rico n yt i j . Kur kupri kaj m n i,  ag t y kator n yt i t u n i j ,  ag m y’ g t u n i j . V nh kag ta kaj m n i,  ag kan  m y,  ag t y ve h  han m n j . **19** Is y  u to h  n i  n m y s og v i tar han t i, ti kanhr n j . V so jykr n k y  ag jykre k r g togv nh n i. **20** M e h  han n i, s y  ag m y n n t o m u

tag. Re tá inh jẽ nĩ, jãnkã tá, kÿ sóg tÿ tórón' tórón' ke mû, tÿ tag' tag' ke sóg mû. Ú tÿ inh vĩ mëg mû mÿ tóg há tî, kÿ tóg inh mÿ nón ke mû, jãnkã ti, kÿ sóg ti ïn kãra rãnh ke mû. Kÿ sóg ti mré jẽn ke mû, kÿ tóg inh mré jẽn ke mû gé, ha mẽ. ²¹ Ú tÿ isovãnh tû ën mÿ sóg: "inh mré nĩ," he sór mû, kÿ tóg inh ri ke tÿ ûn mág nñnh ke mû. Inh panh mré sóg tÿ ûn mág nĩ ha, isÿ ti tovãnh ja tû nñn kÿ, kÿ tóg tá inh mré nñnh ke mû gé, he tóg, hemnñ, vñh rán ki," he tóg, ú tÿ tÿ ëprã ke nĩ ve ën ti.

²² "Ú nïgrëg nÿtî ag tÿ tÿ jẽmẽ jé, Topë kuprïg vĩ ti, ú tÿ inh ki ge kÿ nÿtî ag hã mÿ tóg tónh ke mû, Topë kuprïg ti," he tóg, ú tÿ tÿ ëprã ke nĩ ve ën ti. Ti tÿ cidade tÿ Laodicéia tá ke ag mÿ vñh vĩ jẽnëg mûn hã vë.

4

Ag tÿ kanhkã tá Topë mÿ vĩ há han

¹ Kÿ sóg kynhmÿ ëvãnh, kÿ sóg kanhkã jãnkã vé, hã ra tóg róm ke kÿ jẽ nĩ. Kÿ sóg vñh vĩ ën jẽmẽ män, vñh vĩ tÿ trombeta kyr ri ke ën, kÿ tóg inh mÿ: "ha kâtäpry," he mû. "Ã mÿ sóg ven sór mû, ãjag tÿ kar kÿ nén venh ke mû ti," he tóg, vñh vĩ ti.

² Kÿ vähä Topë kuprïg tóg inh krïn mû, kÿ sóg nén nén vég mû. Kanhkã tá tóg nïgja sïnví jẽ nĩ, kÿ ú tóg kri nĩ nĩ. ³ Ti kakã tóg jëngrë nĩ, pó sïnví jëngrë ën ri ke, pó tÿ jaspe jëngrë ën ri ke, pó tÿ sardônio jëngrë ën ri ke. Nïgja sïnví ën vý ta no ri ke nĩ, kÿ tóg jëngrë jẽ gé, ta no ën ti, pó tÿ esmeralda jëngrë ën ri ke. ⁴ Nïgja sïnví ën pénñ nïgja sïnví ú tóg nÿtî gé, ú tÿ 24 (ke) ti nÿtî. Nïgja ën kri kófa ag tóg nïgní kÿ nÿtî, kófa tÿ 24 (ke) ag. Kur kupri rïnh kÿ ag tóg nÿtî, ouro tÿ

krī tógfī rīnh kÿ ag tóg nÿtī gé. ⁵ Nïgja sïnvï ën tá ta tÿ kómkóm ke ri ke ën tóg vënh ven mû, kÿ ta tÿ tÿrÿr he ri ke ën tóg më há tî gé, vënh vî ke gé. Ti jo pí jónhkó gru tÿ 7 (ke) tóg nÿtī gé. Topë kuprïg to ken hâ vë, û tÿ 7 (ke) nî ve ën, hâ vÿ: pí jónhkó gru tÿ 7 (ke), he mû. ⁶ Nïgja sïnvï kakãm néñ û tóg nÿ nî, kÿ tóg vidro tÿ goj nî ve nî, goj jâpri, goj kókov (pë).

Kÿ nïgja sïnvï ën pénñ û ag tóg nÿtî, û tÿ 4 (ke) ag, ûn kanë e tâvî ag. Ag kakã ki ag tóg kanë e nÿtî, kar kÿ ag pânî tá ke gé. ⁷ Ag kãmî û tóg mîg ve ri ke nî, kÿ û tóg monh tâg ve ri ke nî gé, kÿ û tóg êg kakã ve ri ke nî, jâvo û tóg kónhkó mág të tî ve ri ke nî. ⁸ Ag kar vÿ fér tÿ 6 (ke) nÿtî. Kÿ ag tóg âjag fér ki kanë e nÿtî gé, fér ven ja tá, ti kâtá ke gé. Kurâ kar ki ag tóg jân tî, kuty kar ki ke gé, jân to krónh ke jâvânh ag tóg nÿtî. Ag jân hâ vë, ha më: “ûn mág', mág', mág' vÿ tÿ ti nî, êg jóg tÿ Topë ti, û tÿ néñ kar han ki kanhrô nî ën ti. Vâsÿ tóg nî ja nÿgtî, kÿ tóg ûri nî gé, jâvo tóg kâtig ke mû gé,” he ag tóg tî, jân kÿ, néñ nê tÿ 4 (ke) ën ag. ⁹ Gen kÿ ag tóg Topë mÿ jân tî, ti tÿ tÿ ûn mág nî ën hâ tÿ ag tóg jân tî. Ti mÿ vî há han ag tóg tî. Ti mÿ ag tóg: “néñ kar hyn han há ã tóg nî,” he tî. Û tÿ nïgja sïnvï ën kri nî mû mÿ ag tóg jân tî, ûn rîr nî ën mÿ. Ti rîr nî vÿ tûg' henh ke tû pë nî. ¹⁰ Ag tÿ ti mÿ jân kÿ kófa tÿ 24 (ke) ën ag vÿ mûgmûg ke tî, û tÿ nïgja sïnvï kri nî ën krêm. Mûgmûg ken kÿ ag tog ti mÿ: “Topë vÿ tÿ ã nî,” he tî, ûn rîr nî ën mÿ. Ti rîr nî vÿ tûg' henh ke tû pë nî. Kÿ ag tóg âjag krí tógfî ën vin tî, nïgja sïnvï ën krêm. ¹¹ Ti mÿ ag tóg tag tó tî, ha më: “êg Senhor vÿ tÿ ã nî, Topë vÿ tÿ ã nî. Néñ û kar hyn han ja ã nÿgtî. To jykrén kÿ ã tóg néñ û kar hyn han ja nÿgtî, hâ kÿ tóg ki nÿtî, ã tÿ néñ hyn han

mū kar ēn ti. Ì hā ne ã pir mÿ tá krÿg he mū', kÿ v nh kar v y ã mÿ v i h  han ke m , ã to: " n m g v y t y ti n ," hen k , k  ag t g ã v i ki kr m t  gé," he ag t g t , k fa ag,   t y n gja s nv  kri n  ēn m .

5

Jesus t y livro m n

¹ K  s g  livro v g m , livro  n v y gr n k  n .   t y n gja s nv  kri n   n v y livro  n m n k  n , ti p egja t y. K t t  t g r n k  n , ti ven ja t  ke g . T gf n k  t g n  n , livro ti. T gf n ja t y 7 (ke) t g n . Ti t gf n kri t g go'or n  g ,   t y kygv g t u n  j . ² K  s g  Top  t y j n  jaf   h  t v  v g m  g . V i t g m , jam  h r(a), k  t g: "  n  h n t  kr g m , ti t gf n kav n ti j ?" he m .

³ H  ra ag t g   t y t  kr g m  v g t u n , kanhk  t ,  pr , v nh kupr g ag k m  ke g . K    t y livro kav n ke t g t u t , ti r  ve j . ⁴ K  s g  f y m . Inh m  t g e t ,   t y livro kav n ke t u t n k ,  g t y ti r  ven j . ⁵ K  k fa ag k    t g inh m : "f y t g ra," he m . "Povo t y Judeu k m   n pir t g m g tar ri ke n , Davi kr 'kr  ag k   n pir  n v y t g v nh kar t y h n ri ke ja n .  n v y ti t gf n t y 7 (ke)  n kygv n ki kanhr  n , k  t g livro ki r   n venh ke m ," he t g inh m , k fa ti.

⁶ K  s g  n gja s nv   n jo cordeiro v g m , m  kr   n ti. N n n  t y 4 (ke) ag v y ti p n n n t , k fa ag ke g , cordeiro  n p n n ag n t . K  t g t y ag t y t nh k  rërë m n  n ri ke j . N ka t y 7 (ke) ti n , kan  t y 7 (ke) ke g , cordeiro  n ti. Top  kupr g to ken h  v ,   t y 7 (ke) n  ve  n ti, h  v y: n ka t y 7 (ke) mr  kan  t y 7 (ke), he m . Top  v y ti j n  ja n , ti t y ga kar m  t g

jé, Topẽ kuprīg ti. ⁷ Kŷ cordeiro ẽn vŷ ū tŷ n̄igja s̄inv̄i kri n̄i ẽn tá jun mū, kŷ tógi ki livro ẽn māg mū, ū tŷ ã pēgja tŷ livro mān kŷ n̄i ẽn ti ki. ⁸ Kŷ nén n̄e tŷ 4 (ke) ẽn ag vŷ mūgmūg ke kān mū, kófa tŷ 24 (ke) ag ke gé, cordeiro ẽn krēm ag tógi mūgmūg ke kān mū sir. Kófa ag vŷ vākyn jafā tŷ harpa génh kŷ n̄yt̄i. Pénky tŷ ouro génh kŷ ag n̄yt̄i gé. Pénky ẽn kāki tógi fór n̄i, ti pūn kŷ ger há han jafā ẽn tŷ, hā vŷ: ég tŷ Topẽ mré vêmén t̄i, he mū. ⁹ Cordeiro ẽn mŷ ag tógi jān mū, Jesus jé tag tógi ag tógi mū, ha mē. “Ã hā ne tá krýg mū'”, he ag tógi mū. “Ã hā ne livro mān kŷ ti tógfí kygvâg mū ha'. Ã téni ja ag tógi, kŷ ã tógi ter kŷ êprâ ke ag kygjām, Topẽ mŷ, pâ'i ag kar krēm ke ag kām̄i, vênh vĩ kar tóti ag kām̄i, nação kar ag kām̄i, povo kar ag kām̄i ã tógi ū ag kygjām ja n̄igt̄i. ¹⁰ A tŷ ūn kygjām mū ag mŷ ã tógi vênh rânhraj n̄im ja n̄i gé, ag tŷ ã mŷ ã tū ki rîr jé, ag tŷ tŷ Topẽ camarada n̄yt̄i jé. Kŷ ag tógi êprâ ke ag krýg mŷ tŷ ūn mág n̄ytinh mū,” he ag tógi, kófa ag, jānjān kŷ.

¹¹ Kŷ sóg Topẽ tŷ jégn̄e jafā tŷ hēn ri ke vég mū gé, mil tŷ mil tŷ hēn ri ke. Ag e tâvñi ra ég tógi ag n̄igkrén ke tū n̄i. N̄igja s̄inv̄i ẽn jo ag tógi n̄yt̄i, nén n̄e tŷ 4 (ke) ẽn mré, kófa ag mré ke gé. ¹² Jānjān kān ag tógi mū gé, jamā hár(a), kŷ ag tógi: “cordeiro tag téni ja ag tógi n̄i, hā kŷ tógi ūri tŷ ūn mág jē,” he mū. “Tŷ tógi vênh kar kri ke jē ha, rico tógi jē ha, ki kanhró tógi jē ha, tar tógi jē ha, tŷ tógi ūn mág jē ha, s̄inv̄i tógi jē ha, vênh kar vŷ ti mŷ vĩ há han mū ha,” he ag tógi, Topẽ tŷ jégn̄e jafā ag.

¹³ Kŷ vâhã kanhkâ tân kar ag vŷ jānjān mū, êprâ ke kar ag ke gé, vênh kuprīg kar ag ke gé, goj ki ke kar ag ke gé. Ag kar vŷ jānjān mū ha, jamā hár(a),

kÿ ag tóg: “ũ tÿ nÿgja sÿnvÿ kri nÿ mÿ ën mÿ ëg tóg vÿ há han ke mÿ ha, cordeiro ën mÿ ke gé,” he mÿ. “Ajag pir mÿ ag tóg tÿ ũn mág nÿtÿ, ajag pir mÿ ag tóg sÿnvÿ nÿtÿ, vÿnh kar kri ke vÿ tÿ ag nÿtÿ, kÿ ag tóg tÿg’ henh ke tû pë nÿ,” he ag tóg mÿ sir, vÿnh kar pë ti.

¹⁴ Kÿ néñ nÿ tÿ 4 (ke) ën ag vÿ tóg vÿ mÿ gé sir. “Hã vÿ,” he ag tóg mÿ. Kÿ kófa ag tóg mÿgmÿg ke kãn mÿ sir, “Topë vÿ tÿ ã nÿ,” hen kÿ.

6

Jesus tÿ livro tógfí kygv n

¹ Kÿ sóg cordeiro tÿ ti tógfí ve kav n v g mÿ sir, ti tógfí tÿ 7 (ke) ën ag k  ũn ve ën ti. Kÿ sóg néñ nÿ tÿ 4 (ke) ag k  ũ v  m g mÿ gé sir. Ti v  v  ta tÿ t ry r he ri ke n . “T g!” he t g. ² Kÿ sóg v s j m  v nh k  cavalo kupri v g m .  t y kri n  v  vyj t  no r r t  p g jaf  v n k  n  n . Ti m y ag t g kr  t g  jun m , ti t y t   pr  ke kri ke j n k . K  t g v nh kar ag t y   kr m ke han t  m .

³ K  cordeiro v  ti t g  ũ kav g m  gé. Ti t g  régre t  kr g v  sir. K  néñ nÿ ag k m  ũ t g: “t g,” he m  gé. ⁴ K  cavalo kus g v  jun m .  t y kri n  m  ën m y ag t g r g r  téj jun m , ti t y  pr  ke ag t y jagn  kato v s ns n han j ,  pr  ke ag t y jagn  k gt n j  sir.

⁵ K  cordeiro ën t g ti t g  ũ kav g m  gé. Ti t g  t gt  tá kr g v  sir. K  néñ nÿ ag k m  ũ t g: “t g,” he m  gé. K  sóg v s j m  v nh k  cavalo s  v g m  sir.  t y kri n  ën v   g t y néñ ũ kar kuf g jaf  m n k  n  n ,  g t y néñ ũ kar k m n jaf  ti. ⁶ K  sóg néñ n  t y 4 (ke) ën k  v nh v  ũ j m g m  gé, k  t g:

“trigo tÿ quilo pir mân jé ag tóg ke mû, por dia kaja to,” he mû, “ke tû nñk yag tóg cevada tÿ quilo tãgtû mân ke mû, por dia kaja ên to. Azeite vóga tûg nñh hâra, vinho vóga tûg nñh gé, ên vÿ kaja pir nñh mû,” he tóg mû, vênh vñ ti.

⁷ Kÿ cordeiro ên tóg ti tógfí ū kavág mû gé. Ti tógfí tÿ 4 (ke) tá krÿg vê sir. Kÿ néa nê ag kâmí ū tóg: “tág!” he mû gé. ⁸ Kÿ sóg cavalo ū vég mû, hâra tóg vêser jógtáhn ri ke nñ. Ú tÿ kri nñ ên tóg ëg ténti, kÿ vênh kupríg ag vÿ ti nón kâmû mû gé, ti kâtig ên kâ. Ag tÿ ëprâ ke ag tÿ vênh kâpov tÿ 4 (ke) ag kâti vênh kâpov pir ag kâgtén ke vê, rógro tÿ, ag kókîr tÿ ke gé, vênh kaga tÿ ke gé, mîg tÿ ke gé.

⁹ Kÿ cordeiro vÿ ti tógfí ū kavág mû gé. Ti tógfí tÿ 5 (ke) tá krÿg vê sir. Kÿ sóg nñgja sñnvñ ên krêm êvânh kÿ ëprâ ke ag kupríg vigvég mû, ag tÿ Topê vñ tugrín ûn kâgtén mû ag kar kupríg ti. Topê vñ to to krónh ke ja tû ag tóg nÿtî, hâkÿ ag tóg ag kâgtén ja nÿgtî, ûtÿ ag vñ jêmê sór tû ên ag. ¹⁰ Ên ag vÿ jamâ hár(a) tagtó mû, ha më: “kake!”, he ag tóg mû. “Ún mág vÿ tÿ ãn. Âtÿ néa tó mû ên han ãtogy tû. Hâra ëg tóg hur ãtÿ néa han ke mû jâvânh mág. Âmÿ kânhmar ëprâ ke ag jykre tugným sór tû, ãtÿ ag vóga kónan jé, ag tÿ ëg kâgtén ja tag tugrín?” he ag tóg mû, ag tÿ Jesus tugrín ûn kâgtén mû ên ag. ¹¹ Kÿ ag tóg ag mÿ kur kupri junjun mû sir, kÿ ag tóg ag mÿ: “toreg ver!”, he mû. “Ú ag tóg nÿtî gé, ag tÿ ûn kâgtén mû ū ag. Ag tÿ ãjag kâgtén ja ri ke han ke vê, ãjag mré ke ū ên ag tÿ. Topê vÿ ag nñgkré, kÿ tóg ki kanhró nñ, ag tÿ ūtÿ hêñ ri ke kâgtén ke mûn ki. Ag tÿ ãjag mré ke ên ag kâgtén kân kar kÿ tóg ag jykre tugným kân ke mû, ha vemnñ,” he tóg, ag tÿ ûn kâgtén mû ên ag

mÿ.

¹² Kÿ sóg cordeiro ve mân mû, kÿ tóg livro tógfí ū kavâg mû gé. Ti tógfí tÿ 6 (ke) tá krÿg vë sir. Kÿ ga tóg jûrûn ke mû ha. Rã vÿ kuty' he mû, ëg tÿ ū ter kÿ kur sá tu tî kuty ên ri ke. Kysâ vÿ kusûg' he mû gé. ¹³ Kÿ krÿg vÿ vár kân ke mû gé. Kejën kâka tóg ka tÿ vyrym vyrym ke tî, kÿ ti kanê tóg vár kân tî, ti tânh ra. Ge ti nîgtî, krÿg vár kân ke mû tag ti. ¹⁴ Kÿ kanhkâ vÿ tûg' he mû gé, ëg tÿ livro grîn ên ri ke ti nî, kanhkâ tûg ti. Pânónh vÿ tûg kân mû gé, goj vâso kar ke gé. ¹⁵ Ëprâ ke ag vÿ pânónh nor krêm vênh pigjunh mû, pârô vâso krêm, pânónh vâso krêm ke gé, pâ'i ag, vênh kar kri ke ag, soldado ag pâ'i ag mré hâ, ûn rico ag mré hâ, ûn tar ag mré hâ, ûn camarada ag mré hâ, ag patrão ag mré hâ, ëprâ ke kar ag mîr, ha më. ¹⁶ Kÿ ag tóg pânónh mÿ vî mû, pârô mÿ ke gé. "Ha ëg kri vár, ha ëg kri tÿ tam ké," he ag tóg mû, ón kÿ, pârô mÿ. "Ha ëg pigju. Cordeiro ên vÿ ëg to jû mû, kÿ ū tÿ nîgja sînvî kri nî ûn vÿ ëg ki êvanh mû. Ag jo ëg pigju," he ag tóg mû ón kÿ, ëprâ ke kar ag, pânónh kar mÿ. ¹⁷ "Ag tÿ ëg to jûnh ke vë. Pétêm tî huri, kurâ kórég tag ti. Krenkren ke tû ëg tóg nî," he ag tóg mû, ëprâ ke kar ag, cordeiro ên jû kamêg kÿ.

7

Topê tÿ jêgnê jafâ tÿ ûn e ag ránrán

¹ Kÿ sóg ga fyr mî êvanh kÿ Topê tÿ jêgnê jafâ tÿ 4 (ke) ag vigvég mû. Ga péno tÿ 4 (ke) ki ag jêgjêg kÿ nÿtî. Kâka tÿ 4 (ke) vÿ tá nÿtî gé. Kÿ ag tóg kâka tÿ 4 (ke) ên ag ki rîr nÿtî, kâka tÿ hê kâtá mû tû nî jé. Kÿ kâka tóg tû tî, ga kri, goj kri ke gé, ka kâmî

ke gé. ² Rā jur ja tá sóg Topē tý jēnē jafā ū kātīg vég mū gé. Topē tý ēg ránrán jafā ma tóg kātī mū. Ký tóg kanhkā ra tāpry mū. Ký tóg Topē tý jēgnē jafā tý 4 (ke) ēn ag mý vĩ mū. Topē vý ag mý: “ga mré goj kókén nĩ,” he ja nĩ, ū tý 4 (ke) ēn ag mý. ³ Ký ū tý věnh rán jafā ma kātī mū ēn tóg ag mý: “toreg ver,” he mū. “Ga vógl tūg nĩ ver, goj ke gé, ka ke gé,” he tóg. “Ēg tý ver Topē camarada ag ránrán sór vě, věnh rán jafā tag ti tý, ag kakā ki,” he tóg, Topē tý jēnē jafā ti, ū tý 4 (ke) ēn ag mý. ⁴ Ký tóg ag rán tī mū. Ū tý 140 mil (ke) ag hā vě, fag mré hā, ti tý Israel krē'krē ag kar kāmī ūn ránrán mū ag. Ti número mě inh. ⁵ Judá krē tý 12 mil (ke) tóg rán ký nýtī, Rubem krē tý 12 mil (ke) ke gé, Gade krē tý 12 mil (ke) ke gé, ⁶ Aser krē tý 12 mil (ke) ke gé, Naftali krē tý 12 mil (ke) ke gé, Manassés krē tý 12 mil (ke) ke gé, ⁷ Simeão krē tý 12 mil (ke) ke gé, Levi krē tý 12 mil (ke) ke gé, Issacar krē tý 12 mil (ke) ke gé, ⁸ Zebulom krē tý 12 mil (ke) ke gé, José krē tý 12 mil (ke) ke gé, Benjamim krē tý 12 mil (ke) ke gé. Ěn ag ránrán kān tóg mū, Topē tý jēnē jafā ti.

Ũn e tý Topē mý vĩ há han

⁹ Tag pāte sóg ūn tý hēn ri ke ag vigvég mū. E tāvīn ag nýtī, e tāvīn, ký ū tý ag nýgkrén ke tóg tū tī. Tý ag ēprā ke ja nýtī. Nação kar kāmī ke ū ag vý tá nýtī, pā'i kar krēm ke ū ag ke gé, povo kar kāmī ū ag ke gé, věnh vĩ kar tó tī ag kāmī ū ag ke gé. Kur kupri rīnh ký ag tóg nýtī, ūn e ēn ag. Nýgja sínvī ēn pénīn ag tóg jēgjēg ký nýtī, cordeiro rīnve tá, tānh féj génh ký ag tóg nýtī. ¹⁰ Ěn ag vý jamā hár(a): “Topē hā vý ēg krenkren han mū,” he mū. “Ū tý nýgja sínvī kri

nĩ ẽn vỹ ēg krenkren han mū, cordeiro ti ke gé,” he ag tóg mū, jamā hár(a), ūn e ẽn ag.

¹¹ Topē tȳ jēgnē jafā kar ag vȳ nīgja sīnvī ẽn pénīn nȳtī gé, ūn e ẽn ag mré. Kófa ẽn ag pénīn ag nȳtī, néñ nē tȳ 4 (ke) ẽn ag pénīn ke gé. Nīgja sīnvī ẽn krēm ag tóg mūgmūg ke mū, kȳ ag tóg ū tȳ kri nĩ ẽn mȳ: “Topē vȳ tȳ ã nĩ,” he mū. ¹² Kȳ ag tóg: “ha vé, vēnh kar jé Topē hā mȳ vēnh vī há tō,” he mū. “Topē hā vȳ sīnvī jē, Topē hā vȳ ki kanhró nĩ, Topē hā mȳ ēg tóg vēnh vī há tō tī. Tȳ tóg ūn mág jē, vēnh kar kri tóg jē, tar tóg jē, Topē ti, ūri, kȳ tóg tū' henh ke tū nĩ gé. Hā vē,” he ag tóg mū, Topē tȳ jēgnē jafā ag.

¹³ Kȳ kófa ẽn ag kā ū tóg inh mȳ: “ag tȳ hē ri ke nē hȳn, hā kȳ ag tóg kur kupri rīnh kȳ nȳtī?” he mū.

¹⁴ Kȳ sóg ti mȳ: “inh pi(jé) ki kanhró nĩ,” he mū. “Ã hȳn tóg ki kanhró nĩ,” he sóg ti mȳ. Kȳ tóg inh mȳ: “néñ ū jagy mág pē ve ja ag tóg nȳtī, cordeiro tugarīn,” he mū. “Ag vóng kónān jagy han ja ag tóg. Ag kur kygfa ag, cordeiro kyvénh tȳ, kȳ tóg kupri nȳtī, ag kur ti. ¹⁵ Kȳ ag tóg Topē nīgja sīnvī pénīn nȳtī. Ti rānhraj han ag tóg tī, kurā kar ki, kuty ki ke gé, ti ūn krēm. Ū tȳ nīgja sīnvī kri nĩ ẽn vȳ ag jy nīgān mū. ¹⁶ Ag pi(jé) kókir mān ke mū', ag pi(jé) og'og sór mān mū'. Rā vȳ ag ki hupūn mān ke tū nĩ ha, néñ ū gru ke gé, ¹⁷ cordeiro tȳ ag ki rīr kȳ, ū tȳ nīgja sīnvī tá jē ẽn ti. Ag tatī tīg jé tóg ke mū, goj nīhýg ja ra, goj tȳ ag rīnrīr han mū ẽn ra tóg ag tatī tīg ke mū. Topē vȳ ag kygfý tȳ tūg' henh ke mū,” he tóg inh mȳ, kófa ti, ūn e ẽn ag to.

8

Jesus tȳ livro tógfī tȳ ēgno kavān

¹ Kŷ cordeiro vŷ livro tógfí tŷ ēgno kavāg mū. Ti tógfí tŷ 7 (ke) tá krŷg hâ vê. Kŷ tóg katy' he mû, kanhkâ tá, meia hora ki. ² Kŷ sóg Topē tŷ jēgnê jafâ tŷ 7 (ke) ag vég mû. Ag mŷ ag tóg trombeta tŷ 7 (ke) junjun mû. Topē nîgja sînvî jo ag tóg nýtî.

³ Kŷ Topē tŷ jēnê jafâ ū tóg tá jun mû gé, kŷ tóg ouro tŷ pénky ma kâtî mû, ēg tŷ pénky ki Topē mŷ ti ger há pûn jafâ ên ti. Nîgja sînvî ên to tóg jê mû, Topē tŷ jênen jafâ ti. Kŷ ag tóg ti mŷ ka jêndo ger há tŷ hêñ ri ke jun mû, ti tŷ Topē mŷ pûn jé, Topē nîgja to jêñ kŷ. Êprâ ke tŷ Topē ki ge kŷ nýtî kar ag tóg Topē mré vêmén tî. Ag vî ja ên mré tóg ti ger há ên pûn sór mû, Topē mŷ, Topē tŷ jênen jafâ ti. ⁴ Kŷ tóg sir pûn mû, Topē kato jêñ kŷ. Kŷ ti ger há ên tóg kynhmŷ tâpry mû sir, Topē tû ag tŷ ti mré vêmén ja ên mré hâ. ⁵ Kŷ Topē tŷ jênen jafâ ên tóg pénky ên fân mû, prânh gru tŷ. Topē mŷ néñ ū kar pûn jafâ tá tóg prânh gru ên mág mû, kŷ tóg pénky kâkâ ním mû. Kŷ tóg ga kri ti fón mû sir, pénky ti, prânh gru tŷ kâkâ nín kŷ. Kŷ ta tóg kómkóm ke kŷ týrýr he mû, jû kŷ tóg mrârân ke mû gé, ga kri. Kŷ ga tóg jûrûn ke mû gé sir.

Ag tŷ trombeta kynkyn

⁶ Kŷ Topē tŷ jêgnê jafâ tŷ 7 (ke) ên ag tóg vênh kân mû sir, ag tŷ trombeta kynkyn jé. ⁷ Kŷ ūn tóg â tû kyn vén mû. Kŷ nâfy tóg êprâ ke ag kri vár mû, pî mré hâ, vênh kyvénh mré hâ ke gé. Kŷ ka vênh kâpôv tâgtû ag kâ ti vênh kâpôv pir tóg kugpûr kân mû, ga vênh kâpôv pir ke gé. Re vŷ pûr kân pê han mû sir.

⁸ Kŷ Topē tŷ jêgnê jafâ tŷ 7 (ke) ên ag kâ ū tóg trombeta kyn mû gé. Trombeta régre tá krŷg vê

sir. Kỹ nén ũ tóg goj kafā tū ki kutē mū, hā ra tóg tÿ pānónh gru nī ve nī, pānónh mág tāvī. Kỹ goj věnh kāpóv tāgtū ag kā ti věnh kāpóv pir tóg věnh kyvénh ri ke nī ha.⁹ Goj ga věnh kāpóv tāgtū ag kā ti věnh kāpóv pir tóg kāgter kān mū gé. Goj kri mū mū ēn, barco ēn věnh kāpóv tāgtū ag kā ti věnh kāpóv pir tóg tū' he kān mū gé, pānónh ēn tugrīn.

¹⁰ Kỹ Topē tÿ jěgnē jafā tÿ 7 (ke) ēn ag kā ū tóg trombeta kyn mū gé. Trombeta tāgtū tá krÿg vě sir. Kỹ krÿg mág pē tóg kanhkā tá kâtére mū, hā ra tóg gru nī, pī gru ēn ri ke. Kỹ tóg ēganē věnh kāpóv tāgtū ag kā ti věnh kāpóv pir kri kutē mū, goj nīhÿg věnh kāpóv tāgtū ag kā ti věnh kāpóv pir kri ke gé.¹¹ Krÿg ēn jyjyn hā vý: “Fa,” he mū. Kỹ goj ēn tóg fa nī sir. Kỹ ēprā ke tÿ hēn ri ke ag kāgter mū, goj kórég ēn kron kÿ.

¹² Kỹ Topē tÿ jěgnē jafā tÿ 7 (ke) ēn ag kā ū tóg trombeta kyn mū gé. Trombeta tÿ 4 (ke) tá krÿg vě sir. Kỹ nén ū tóg rā kókég mū, kÿ jěngrē tóg sī' he mū ha, kysā jěngrē ti ke gé, krÿg kar jěngrē ti ke gé. Jěngrē věnh kāpóv tāgtū ag kā ūn pir tóg tūg' he mū ha. Kỹ kurā tóg sī ný ha, jāvo kuty tóg kuty tāvī ný ha.

¹³ Kỹ sóg kónhkó mág vég mū, ti tē tīn kÿ, kynhmÿ. Ěn vý jamā hár(a) prēr mū. “!..Jagy ti tīn mū, jagy ti tīn mū, jagy ti tīn mū, ēprā ke ag mÿ..!..Topē tÿ jěgnē jafā tāgtū ū ag vý ãjag tū ti kynkyn ke mū ha, kÿ tóg kórég tāvī nýnh mū ha, ēprā ke ag mÿ..!” he tóg mū, kónhkó mág ti.

9

¹ Kỹ Topē tÿ jěgnē jafā tÿ 7 (ke) ēn ag kā ū tóg trombeta kyn mū gé. Trombeta tÿ 5 (ke) tá krÿg vě

sir. Kỹ sóg krīg vég mū. Kanhkā tá tóg kâtére ja nī, ēprā, krīg ēn ti. Kỹ ag tóg ti mȳ nūgme nón jafā fig mū, Chavez ti, krīg ēn mȳ. ² Kỹ tóg róm mū sir, nūgme ti, hā ra nīja tóg tá tūmtūm ke mū, nīja tar pē. Kỹ rā tóg kuty' he mū, nīja ēn to. Ga kri tóg kuty' he kān mū. ³ Nīja ēn kâtá tóg vāhā kāpa mū, tȳ ópā tȳ hēn ri ke nýtī ve ti, hā ra tóg pȳn kakrā tar ri ke nýtī, tȳ ópā nýtī ve ēn ti. ⁴ Ti pi(jé) re ko tī', ti pi(jé) ka féj ko tī', ti pi(jé) ēkré ko tī gé'. Ti tȳ ēprā ke ag mȳ vēnh kaga han kâtīg vē. Ēprā ke ū ag tóg tȳ Topē tȳ rágrá tū nýtī, ag kakā ki. ēn ag mȳ vēnh kaga han jé ag junjun mū, tȳ ópā nýtī ve ēn ag. ⁵ Ag pi(jé) ēprā ke ag kāgtén mū hā ra'. Kysā tȳ 5 (ke) ki ag tóg ēprā ke ag mȳ vēnh kaga nīm mū. Ag tȳ ag vóng kȳ tóg pȳn kakrā tȳ ēg tugtān ri ke nī, ti kaga ti. ⁶ Kỹ ēprā ke ag tóg ter sór mū ha, ti kaga jagy to, hā ra ag tóg ter ke tū nī, kysā tȳ 5 (ke) ēn ki. Ag tȳ ter sór mū ra ag tóg ter ke tū pē nī.

⁷ Ópā ēn tóg tȳ cavalo nýtī ve nī, cavalo tȳ vēnh génh mūnh ke ri ke tóg nýtī. Ouro tȳ krī tógfí ag tóg nýtī. Ag kakā vȳ ēg kakā ri ke nī. ⁸ Ag gānh vȳ fag gānh téj ri ke nī gé. Ag jā vȳ mīg jā ri ke nī. ⁹ Ag fe fár tóg ferro tȳ camisa ri ke nī. Ag fér tȳ rānhrānh he tóg mē há tī, kȳ tóg cavalo tȳ hēn ri ke tȳ carroça tȳ hēn ri ke nýgnýn ri ke nī, ag tȳ vēnh génh mūnh ken kȳ. ¹⁰ Ag my kā tóg nī, ag préj ti, pȳn kakrā préj ri ke ti. Ag my tȳ ag tóg ēprā ke ag vóng kónān tī, kysā tȳ 5 (ke) ki. ¹¹ Ū tȳ nūgme ki rīr tī ēn, ū tȳ Topē tȳ jēnē jafā ri ke nī ēn vȳ tȳ ag pā'i mág nī, ópā ēn ag pā'i mág. Hebreu ag vī ki ti jiji vȳ: Abadom, he mū, kȳ tóg Grego ag vī ki: Apolião, he mū, hā vȳ: nén ū kar kókég tī, he mū, ēg vī ki, hā vȳ: Apolião, he mū.

¹² Nén jagy ve ve inh huri, sỹ nén jagy régre venh ke nẽ ha.

¹³ Kỹ Topẽ tỹ jégnẽ jafã tỹ 7 (ke) ên ag kã ū tóg trumbeta kyn mû gé. Trombeta tỹ 6 (ke) tá krýg v  sir. Kỹ sóg v nh v  m  g m . Topẽ m y n n ū p n jaf  t  ouro tá t g m  h  t , v nh v  ti. Mesa  n péno t  4 (ke) ki, mesa t  Top  jo j   n ki t g m  h  t , v nh v  ti. ¹⁴ V nh v   n t g ū t   r  kyn m   n m y: "Top  t  j gn  jaf  t  4 (ke)  n kygv n t g," he m . " t  goj m  g t  Eufrates t  sigse k  n t   n ag kygv n t g," he t g. ¹⁵ K  t g ag kygv n t  m , ū t  4 (ke)  n ag. T  ag t g j v nh n t  ja n gt , ag t   pr  ke t  h n ri ke ag k gt n j . Top  v  ag m y ag t  pr g ki ag k gt n ke, kys  ki ag k gt n ke, kur  ki ag k gt n ke, hora ki ag k gt n ke m   n n m ja n .  pr  ke v nh k p v t gt  ag k   n pir ag k gt n k n j  ag t g ke m , Top  t  j gn  jaf  t  4 (ke)  n ag. ¹⁶ Ag kr m soldado ag n m ro m  inh, ū t  cavalo kri m gt  ag. 200 mil (ke) ag n t , ag kr m soldado ag. ¹⁷ K  sóg ag v g m , soldado t  cavalo kri m  m  ag. Ferro t  camisa ag n t , k  ū ag t g kus g n t , p i kus g ri ke, ū ag t g t nh n t , p o t  safir t nh ri ke, ū ag t g m  r ro n t , p o t  enxofre m  r ro ri ke. Cavalo k i v  m g k i ri ke n t . Ag j nk  t  p i gru t g k kut  m , n ja ke g , p o t  enxofre n ja ke g , v n p r n ja ri ke  n ti. ¹⁸ Tag t  ag t g  pr  ke ag k gt n ke m , p i t , n ja t , p o t  enxofre n ja t  ke g , cavalo ag. ¹⁹ N n t  cavalo j nk  t  k kut  m   n v   pr  ke ag k gt n ke m , k  ag my v  ag k gt n ke m  gé. Ag my v  t  p n h  ve n , p n k i.  n t  ag t g  pr  ke ag k k n ke m  gé, ag my t .

²⁰  pr  ke ū ag t g h  ra krenkren ke m  ver.

Ag kāgtén kān ke tū ag tógr nī ver. Kÿ ūn krenkren mū ag pi(jé) Nén-Kórég ag tovānh mū', vēnh kāggrá tovānh tū ag nýtī, ouro tÿ vēnh kāggrá ēn, prata tÿ vēnh kāggrá ēn, ferro kusūg tÿ vēnh kāggrá ēn, pó tÿ vēnh kāggrá ēn, ka tÿ vēnh kāggrá ēn ke gé. Ver ag tógr tag kar to: “Topē vý tÿ ti nī,” he tī gé. Ag tÿ vēsóg ki vēnh kāggrá hyn han mū ra tógr ag mÿ tÿ Topē nī ve nī, ti kanē tū ra, ti nígrēg nor tū ra, ti tÿ ã pēn tÿ tīg vānh (hā) ra. ²¹ Ag pi(jé) ag jykre tovānh sór mū', ēprā ke krenkren mū ēn ag. Jagnē kāgtén ag tógr mūgtī, kujá jykre han ag tógr mūgtī, curandeiro jykre ēn ti. Äjag prū tū fag mré ag tógr nýgný mūgtī, äjag mén tū ag mré fag tógr nýgný mūgtī gé, jagnē tÿ nén ū pigju(g) ag tógr mūgtī gé, ēprā ke ag.

10

Livro sī

¹ Kÿ sóg Topē tÿ jēnē jafā tar ū vég mū. Kanhkā tá tógr kātére mū, ēprā. Kanhkā góg vý ti kri rūm kÿ ný nī. Ti krī kri ta no tógr vēnh ven mū. Ti kakā vý rā ri ke nī, ti fa vý pī gru ri ke nýtī, ti fa jēngrē ti. ² Livro sī mān kÿ tógr jē nī, livro tÿ jén ke kÿ tógr ma jē nī. Ä pēgja tÿ tógr goj kafā tū sān mū, kÿ tógr ã jakānh tÿ ga sān mū. ³ Prēr tógr mū sir, jamā hár(a), kÿ tógr tÿ mīg kyr mē tī, ti prēr ti. Kÿ ta tÿ týrýr he tÿ 7 (ke) vý ti vī kafān mū, jamā hár(a). ⁴ Kÿ sóg ta tÿ týrýr he mū vī ēn rán sór mū. Hā ra ū tÿ kanhkā tá vī mū tó inh mÿ: “rán tūg nī,” he mū. “Ta tÿ týrýr he mū ēn vī tó sór tūg nī, ū mÿ,” he tógr.

⁵ Kÿ Topē tÿ jēnē jafā ēn, ū tÿ goj mré ga kri jē mū ēn tógr ã nígré tÿ kanhkā ki ven mū, ã pēgja tÿ.

⁶ Kÿ tógr: “sÿ ki hā tónh ke vē,” he mū. “Topē vý ki

kanhró nĩ, sỹ ki hã tó mûn ki,” he tóg. “Ũn rĩr nĩ ũn vỹ ki kanhró nĩ, ũn ter vãnh ũn vỹ ki kanhró nĩ, ũ tỹ kanhkã han mû ũn vỹ ki kanhró nĩ, ũ tỹ ga han mû ũn ti, ũ tỹ goj han mû ũn ti, ũ tỹ ũn rĩnrĩr nýtĩ kar ag hyn han mû ũn ti. ũn hã vỹ isỹ ki hã tó mû ki kanhró nĩ,” he tóg. “Ha vé, ã tỹ néñ han ke mû ũn tovãnh mân ke tû ti nĩ ha, Topẽ ti. ⁷ Ti tỹ jégnẽ jafã tỹ 7 (ke) ũn ag kã ũ vỹ trombeta kyn ke mû, kÿ tóg ũ tỹ 7 (ke) tá krÿg ke mû. Ti tỹ kyn kÿ Topẽ vỹ ã tỹ néñ han sór mû ũn han ke mû ha, ã tỹ vãsỹ to jykrén mû ũn ti. Hã tó ja ti nĩ, ti rãnhräj han tĩ ag mÿ, ti vĩ tó tĩ ag mÿ ke gé, Topẽ ti,” he tóg, Topẽ tỹ jénẽ jafã ti.

⁸ Kÿ kanhkã tá ke ũ tóg inh mré vêmén mân mû. Inh mÿ tóg: “ha tîg,” he mû. “Livro sî tỹ jén ke kÿ nĩ ũn mân tîg,” he tóg. “Ũ tỹ goj mré ga sãñ kÿ jë ũn ki livro mân tîg,” he tóg, kanhkã tá ke ũn ti. ⁹ Kÿ sóg ti ra tĩ mû, kÿ sóg ti mÿ livro to vĩ mû. Kÿ tóg inh mÿ: “té, ko ra,” he mû. “Mÿg ri ke ti nĩ, ã tÿn kon kÿ. Ko kar kÿ tóg hã ra fa nñh mû, ha vemnĩ,” he tóg. ¹⁰ Kÿ sóg livro sî ũn mân kÿ ko mû. Kÿ tóg mÿg ri ke nĩ. Isÿn ko kar kÿ tóg fa nĩ sir.

¹¹ Kÿ ũ tóg inh mÿ: “Topẽ tỹ néñ hyn han ke mû tó mân jé ã tóg ke mû,” he mû. “Ti tỹ povo kar ag tÿ néñ hyn han ke mû tó jé ã tóg ke mû, ti tÿ nação kar ag tÿ néñ hyn han ke mû ũn ti, ti tÿ pã'i krëm ke kar ag tÿ néñ hyn han ke mû ũn ti, ti tÿ pã'i kar ag tÿ néñ hyn han ke mû ũn ti ke gé,” he tóg, vênh vĩ ti.

11

Ũ tÿ Topẽ vĩ tó tĩ ag

¹ Kÿ ag tóg inh mÿ vân jun mû, vân tÿ néñ ū kâmun jafã ti. Kÿ ū tóg inh mÿ: "tág'," he mû. "Topë jo ïn kâmun nî, Topë mÿ néñ ū pûn jafã mré hâ. Û tÿ krêm Topë mré vêmén kÿ nÿtî ên ag nÿgkrén nî gé. ² Topë jo ïn vâso ên kâmun tûg nî hâ ra. Fóag tû vë, kÿ kâmun tûg nî. Kysâ tÿ 42 (ke) ki fóag tóg cidade ên kókén ke mû, Topë tÿ cidade ū to: isû vë, he mû ên ti. ³ Û tÿ inh vî tó tî régre ag jêgnê je sóg ke mû. Ëg tÿ néñ ū tÿ ëg mÿ e nîn kÿ kur kórég rîg tî ën rînh je ag tóg ke mû, saco ën, ûn régre ën ag. Isÿ ag mÿ néñ tónh ke mû ën tó je ag tóg ke mû, kurâ tÿ 1260 (ke) ën ki," he tóg inh mÿ, ag kâmî ū ti.

⁴ Topë vî tó tî régre ën ag vÿ Topë vî to tar nÿtî, ka tÿ oliveira tar nî ën ri ke ag nÿtî. Topë vî tó ag tóg tî, kÿ ag tóg néj gru ri ke nÿtî, néj tÿ kri fêg jafã ên kri nÿtîn kÿ. Û tÿ ëprâ ke ag kri ke ën râ hâ ti nÿtî, vela tÿ kri fêg jafã régre ën ag. Tag ri ke ag nÿtî, Topë vî tó tî régre ën ag. ⁵ Û tÿ ag kato vâsân kÿ ag tóg pî tÿ ag jênkâ tá kâkutê mû ën tÿ ag tÿ tû' he tî, û tÿ ag kato vâsânsân mû ag tÿ. Hâ kÿ ag kâgter kân' he tî, û tÿ ag vôg kónân sór mû ag. ⁶ Ag tÿ Topë vî tón kÿ ag tóg ag tÿ ta kutê kamêg sór kÿ ti kutê kamêg tî, kÿ tóg kutê tû nÿtî. Kÿ, ag tÿ goj tÿ vênh kyvénh ri ke han sór kÿ ag tóg tÿ vênh kyvénh ri ke han tî gé. Ag tÿ ga kri ke ag vôg kónân sór kÿ ag tóg ag vôg kónân tî gé. Nén ū jagy tÿ hêñ ri ke han ag tóg tî, Topë vî tó tî régre ën ag.

⁷ Kejën ag tóg kâmén kân mû sir, Topë tÿ ag mÿ néñ tó mû ën ti. Kÿ nûgme tá mîg tóg kâkutê mû, kÿ tóg ag to rá ke mû. Ag tÿ hê nÿ ri ken kÿ tóg ag kâgtén mû, mîg ën ti. ⁸ Äjag kâgter kÿ ag tóg cidade kuju tá vár kÿ nÿtî nî, ëg Senhor tÿ cidade tá ka to

sa ja ën tá. Cidade ën tá ke ag jykre tóг cidade tÿ Sodoma tá ke ag jykre ri ke nÿ, ga tÿ Egito tá ke ag jykre ri ke ti nÿ gé. ⁹ Kurã tt  mr  kur  kuju ki ag t g v ser ën vigvég m . V nh kar ag v y ag vigvég m , povo kar ag, p 'i kr m ke kar ag, v nh v  kar t  t  ag kar ke gé. Ag pi(j ) ga kr m ag pigjunh ke m ', v ser ën ag. ¹⁰ Epr  ke kar ag m  t g s r t , ag k gter ti. Festa m g han ag t g m . Jagn  m  ag t g presente j gn g m . Top  v  t  t  tag ag v y epr  ke ag v g k n n jagy han ja n gt , h k  ag k gter t g v nh kar m  s r gy t  sir.

¹¹ Kur  tt  kri kur  kuju t g k  Top  t g h  ra ag r n m n m  sir, ti kupr g t . K  v nh kar ag t g j r n ke p  han m  sir. ¹² K  kanhk  t  v nh v  t g ag m  m  h  t , Top  v  t  t  r gre tag ag m . K  t g ag m : "kun g," he m . K  ag kato v s ns n m  ag v y ag t  kanhk  ra j pry v g m  sir, kanhk  g g k m . ¹³ K  ga t g j r n ke m  sir. Cidade t  ïn k k g t g m , ga t j r n ke ti. ïn v nh k p v t  10 (ke) ag k  u  pir k k n k n t g m . Epr  ke t  mil t  7 (ke) v y k gter m , ën k . Ùn k gter t  ag kan  t g jur m . Ag m m g v y ag k gt n kren m . K  ag t g Top  to: "u n m g v y t  ti n ," he m  v h . "Tar ti n , u  t  kanhk  t n ag kri n  ën ti," he ag t g m  v h .

¹⁴ N n jagy u  v y hur t ' hé. N n jagy u  t g ver k  n  n .

Trombeta t y  gno kyr

¹⁵ K  Top  t j gn  jaf  t  7 (ke) ën ag k  u  t g trombeta kyn m  gé sir. Trombeta t  7 (ke) t  k y g v . K  kanhk  t  v nh v  t  h n ri ke t g m  h  n t . "V h  t g epr  ke kar ag kri t  u n m g j , Top  ti,  g

Senhor ti ke gé,” he ag tóg, ū tý kanhkã tá vĩ mū ag. “Vähä ag tóg néñ ū kar ki rír nýtĩ ha, Topẽ ti, ã kósin mré, ký tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ag rãnhräj ti,” he ag tóg, ū tý kanhkã tá vĩ mū ag.

¹⁶ Ký kófa tý 24 (ke) ên ag, ū tý Topẽ mré ãjag nýgja kri nýgní ký nýtĩ ên ag vý ti krẽm mügmüg ke kän mū. Ký ag tóg Topẽ mý: “Topẽ vý tý ã nĩ,” he mū sir.

¹⁷ Jän ag tóg mū gé sir, ha mě. “Topẽ, pã'i mág, néñ ū kar han há ã tóg nĩ,” he ag tóg mū, jän ký. “Vásy ã tóg nĩ nĩ, ký ã tóg ūri nĩ nĩ gé. Êg mý tóg sér tĩ, ã tý tý pã'i mág nñn ký, ã tý vênh kar ki rír ký tóg sér pẽ tĩ. Æ tar nĩ ký ã tóg pã'i ū ag pan kän. ¹⁸ Ag to jú jé ã tóg ke mū ha. Ün kágter ja ag jykre tugným kän jé ã tóg ke mū ha. Povo kar vý ã kato vásãnsã ja nýgtĩ, ký ã tóg ag kato vásãn mū ha. Æ kurã vý hur jun, ký ã tóg ã rãnhräj han tĩ ag mý ag rãnhräj kaja ti ven ke mū, ã vĩ tó tĩ ag mý ke gé, ã tũ kar ag mý, ün mág ag mý, ün kásir ag mý, ū tý ã kamégnýtĩ kar ag mý ã tóg ag rãnhräj kaja ven ke mū ha. Æ kurã vý hur jun, ký ã tóg ū tý ëprä ke ag kókén ja ên ag kókén kän ke mū ha,” he ag tóg mū, kófa tý 24 (ke) ên ag.

¹⁹ Ký ū tóg Topẽ jo ïn nón mū, ïn tý kanhkã tá jé ên. Ký Topẽ jo ïn jänkã róm ký jé ký Topẽ caixa ên tóg ve há' he ký ný nĩ, Topẽ tý ã tũ ag mré jykrén ký ag mý caixa fig mū ên ri ke ti. Ký ta tóg kómkóm ke mū, týrýr he ke gé. Ga vý ragra ke jagy han mū sir, ký nãfy vý vár mū gé sir, nãfy mág.

12

Míg fēr kãme

¹ Kÿ kanhkã tá néń ū v nh m y t g v nh ven m u.  n t t á fi v y t g v nh ven m u. Kÿ r   t g fi m y t y fi kur n i. Kys  s  n k y fi t g j   n i. Fi kr   t gf i v y kr   t y h á n i, kr   t y 12 (ke) t y. ² Kufy fi t g j   n i, h   ra fi t g kaga m u, k y fi t g jagtar n i sir.

³ Kÿ kanhkã tá néń ū ū t g v nh ven m u g . M   f r kus   t g v nh ven m u.    pir ra t g kr   t y 7 (ke) n i, n ka t y 10 (ke) ti n i g . Ti kr   t gf i t g n yt i, ti kr   t y 7 (ke) to. ⁴   my t y t g kr   t y h  n ri ke k k g m u, k y t g   pr   v r m u, kr   t y h  n ri ke ti. Kr   v nh k  p v t gt u ag k    n pir k k n k  n t g m u. K y t g  n t t á   n fi jo t a j   n i, fi k  sin t y mur ken k y, m   f r kus     n ti. Ti t y fi k  sin m  n s  r v , ti mur k y. ⁵ K y t g mur m u sir, fi k  sin ti, h   ra t g gr   n y. T y t g p  'i m  g p   j  nh ke m u,   pr   ke kar kri. Ag kri j  nh k y t g ag m y v i tar gy han ke m u. Ti mur k y ag t g kanhk   ra ti va m u m u, Top   n igja s  nv i   n ra, m   f r jo. ⁶ K y  n t t á   n fi t g ga k  r  g ra v nhv  g t i m u, m   f r jo v nh p  ju k y. T a Top   t g fi m y fi t y ki v nh p  j  nh ke han ja n i. T a   n t g fi m y v  j  n vin t i, kur   t y 1260 (ke) ki.

⁷ K y kanhk   tá v nh g  nh t g kut   m u. Top   t y j  gn   jaf   ag to p  'i m  g t y Miguel v y m   f r   n kato v  s  n m u,   kr  m ke ag mr  . K y m   f r   n t g   kr  m ke ag mr   Miguel to r  rá m u g  sir. ⁸ H   ra ag t g ti t y h  n ri ke m u sir, kanhk   tá ke ag, m   f r   n ti t y. K y ag t g kanhk   tá ti kut  m m u, ti mr   ke kar ag mr   h  . ⁹ M   f r   n kut  m ag t g m u sir. P  n ve t y   n ve f  g kr  n k  n  n   n h   v , Japon h   v , Satanás h   v ,   pr   ke ag t y Top   kato v  s  ns  n han m u   n h   v , h   v y: m   f r, he m u. Ag t y kanhk   tá ti kut  m k y ag t g ga kri ti f  n m u sir, ti kr  m ke

kar ag mré hā. Kỹ ag tóg ga kri mūgtī ha, Japo ag.

¹⁰ Kỹ sóg kanhkā tá vēnh vĩ ū mēg mū gé. Jamā hár(a) tóg vĩ mū, kȳ tóg: “tág',” he mū. “Ēg krenkren han tóg huri, Topē ti. Vāhā vēnh kar tóg vé, Topē tȳ tȳ ūn mág pē nī ti. Vāhā Cristo tóg vēnh kar mȳ ā tȳ tȳ ūn tar nī ūn ven huri. Ag tȳ ūn kutēm mū ūn tóg ēg mré ke ag kato vĩ kónān ja nīgtī, Topē mȳ, kurā ki, kuty tá ke gé. Hā ra tóg kutēm kȳ jē ha. ¹¹ Ēg mré ke ag vȳ ti tȳ hēn ri ke ja nīgtī, cordeiro kyvénh ūn tugrīn, vēnh vĩ há ūn tugrīn, ag tȳ vēnh kar mȳ Topē vĩ tō tī ūn tugrīn. Ag kā ū kāgtén ja ag tóg nīgtī, hā ra tóg ag mȳ tȳ nén ū tū nī ja nīgtī, ag tȳ Jesus tugrīn ag kāgtén mū ra. Hā kȳ ag tóg Japo tȳ hēn ri ke ja nī. ¹² Ti kutēm kȳ jēn kȳ tóg kanhkā tān kar mȳ sér tī ha. Hā ra tóg ga kri mū ag mȳ jagy tīnh mū, goj kri mū ag mȳ ke gé. Japo vȳ ag mré jē ha, ga kri, ag tȳ kanhkā tá ti kutēm kȳ. Kȳ tóg jū jagy han kȳ kánē tī. Ti kurā vȳ kakó nī ha. Tag tugrīn tóg jū jagy han kȳ kánē tī nī, Japo ti,” he tóg, ū tȳ kanhkā tá vĩ mū ti.

¹³ Kȳ mīg fēr ūn tóg ēprā jē mū. Kȳ tóg ūn tȳtā ūn fi vög kónān sór mū, ū tȳ gīr vég mū ūn fi. ¹⁴ Kȳ ag tóg fi mȳ fēr mág junjun mū, kónhkó mág fēr ūn ri ke. Kȳ fi tóg tȳ ga kórég ūn ra tē tī mū. Tá fi tóg vēnh péju kȳ nī nī, prýg tāgtū kri prýg kuju ki. Kȳ pýn kórég ūn tóg tá fi vög tū nī ha, fi vēnh péju ja tá. ¹⁵ Kȳ tóg goj var ri ke han mū, pýn ti. Ti jēnkā tá tóg kākutē mū, goj var ti. Ti tȳ ūn tȳtā ūn fi nār han sór vē. ¹⁶ Hā ra ga tóg fi mȳ goj ūn tȳ gym ke mū, goj tȳ mīg fēr jēnkā tá kākutē mū ūn tȳ, kȳ fi tóg ga tugrīn kren mū sir. ¹⁷ Kȳ mīg fēr tóg jū kȳ tī mū, ūn tȳtā ūn fi tovānh kȳ. Kȳ tóg fi krē kato vāsān jé tī mū gé, hā vȳ: ū tȳ Topē

vī ki króm mū ag, he mū, fi krē ag, hā vý: ū tý Jesus to krónh ke tū ag, he mū, ūn týtá ēn fi krē ag.

¹⁸ Ký mīg fēr ēn tógoj fyr ra tī mū.

13

Mīg régre ag kāme

¹ Ký mīg ū tógoj mág kātá kākutē mū. Ā pir ra tógoj krī tý 7 (ke) nī, nīka tý 10 (ke) ti nī gé. Ti krī tógfī tógoj ti nīka kri nýtī, ký ti jygyji tógoj ti krī kri ránrán ký nýtī, ti tý tý pā'i mág nīn ký, goj kātá mīg ēn ti. Hā ra Topē to vī kónān vē sir, ti krī to ránrán ký nýtī ēn ti. ² Goj kātá mīg ēn tógoj mīg rá ri ke nī. Ti pēn tógoj urso pēn ri ke nýtī. Ti jēnky tógoj mīg kusūg jēnky ri ke nī. Ký mīg fēr ēn tógoj kātá mīg tý pā'i mág pē han mū, ti tý ag nīgja kri nī je, ti tý ā jykre tar ēn han je ke gé, mīg fēr jykre ēn ti. ³ Ti krī ū fynh ja ag tógoj nī, ký tógoj ter kren, hā ra tógoj há' he mān, goj kātá mīg ēn ti. Êprā ke kar ag vý ti vég mū, ký tógoj ag mý e kar tī. Ti vī kri fig ag tógoj mū. ⁴ Mīg fēr ēn to ag tógoj: "Topē vē," he tī, êprā ke kar ag, ti jykre tar tugrīn, ti tý goj kātá mīg ēn tar han ja tugrīn. Goj kātá mīg ēn to ag tógoj: "Topē vē," he tī gé. "Ū tógoj ti ri ke tū pē nīgtī," he ag tógoj tī. "Ū tógoj ti tar kāfór tū nī," he ag tógoj tī gé, êprā ke ag, mīg ēn to.

⁵ Goj kātá mīg ēn vý vī vēnhmý han jē nī. Ā vī tý tógoj Topē kato vāsān mū. Kysā tý 42 (ke) ki tógoj tar jē nī, vēnh kar kri. ⁶ Ký tógoj Topē to vī kónān mū, Topē jyjy to ke gé, ti jo īn to ke gé, kanhkā tān kar ag to tógoj vī kónān mū gé. ⁷ Ký tógoj Topē tý ūn kuprēg mū ag kāgtén to vāsān mū gé, ký tógoj ag tý hēn ri ke mū gé sir, goj tān tý mīg ēn ti. Hā ra Topē tógoj ver ti to fen nī. Ký povo kar ag, naçāo kar ag, pā'i krēm ke

kar ag, ū tŷ vyr mŷ vĩ nŷtĩ ū ag kar vŷ mŷ ū vĩ hã jêmëg mû. ⁸ Êprã ke kar ag vŷ ti to: “Topẽ vẽ,” he’ he tĩ. Ag jãvo ū ag jygji tóg ránrán kŷ nŷtĩ, Topẽ livron ki. Ū tŷ rřr krŷg ja tû venh ke mû ū ag vŷ ki ránrán kŷ nŷtĩ. Topẽ tŷ né ū kar han ke to hã tóg ag jygji ránrán ja nïgti, livro ūn ki. Cordeiro tŷ ag jagfy ter ja ūn tû vѣ, livro ūn ti. Ū tŷ ki ránrán kŷ nŷtĩ ag vŷ mŷ ūn jykre han tû nïgti.

⁹ Ún nïgrëg nŷtĩ ag tŷ tŷ jêmë je. ¹⁰ Topẽ tŷ ã ki ge kŷ nŷtĩ ū ag to: “nïgfénh kŷ ag nŷtinh mû, isugrïn,” hen kŷ ag tóg nïgfénh kŷ nŷtinh mû, cadeia ki. Ti tŷ ag to: “rógro tŷ ag tóg ag kâgtén ke mû,” hen kŷ ag tóg rógro tŷ ag kagténe ke mû sir. Ū tŷ Topẽ mŷ vênh vin mû ūn ag je to krónh ke tûg, ag je Topẽ tovãnh tûg.

¹¹ Kŷ sóg mŷ ū vég mû gé. Ga kâtá tóg kâkutë mû. Nïka régre ti nî, cordeiro nïka ri ke. Ti vĩ tóg hã ra mŷ fér ūn vĩ ri ke nî. ¹² Goj kâtá mŷ ūn rïnve tóg ã tŷ han mû kar hyn han tû, ã jykre tar ūn ti, ga kâtá mŷ ti. Kŷ tóg êprã ke kar ag to vâsân mû, ag tŷ goj kâtá mŷ ūn to: “Topẽ vẽ,” he je, ūn ter kren mû ūn to. ¹³ Ga kâtá mŷ tag vŷ né ūn ve vânh tŷ hën ri ke hyn han mû. Pï tŷ kanhkâ tá kâtére han tóg tû, êprã ke kar ag rïnve. ¹⁴ Ti tŷ ëg tŷ né ūn han vânh tŷ hën ri ke hyn han kŷ tóg êprã ke kar mŷ ón mû, ag tŷ ti kamëg je. Goj kâtá mŷ ūn rïnve tóg milagre tŷ hën ri ke hyn han mû. Kŷ tóg êprã ke ag mŷ ke mû, ag tŷ goj kâtá mŷ kâggrá han je. Ag tŷ mŷ ūn fynh mû ra tóg ter ja tû nî, hã kŷ tóg vênh kar mŷ: “ha ti kâggan,” he mû, ga kâtá mŷ ūn ti. ¹⁵ Kŷ tóg goj kâtá mŷ kâggrá ki hu he mû, kŷ tóg rřr mû, ti kâggrá ti, kŷ tóg vĩ mû gé. Kŷ tóg ū tŷ ti to: “Topẽ vẽ,” he

jāvānh ēn ag kāgtén kān mū sir, ti kāggrá rīr jē ēn ti.
16 Ga kātā mīg ēn tōg tý ūprā ke kar ag kri ke nī, ūn mág ag kri, ūn kāsir ag kri ke gé, ūn rico ag kri ke gé, ūn jagāgtar ag kri ke gé, ūtý tý camarada nýtī ag kri ke gé, ag patrāo ag kri ke gé. Ký tōg ag kar to vāsān mū, ag tý ūjag pēgja tá ūjag nīgé pānī ki ti jiji ránrán jé, ke tū nī ký ti número ti. Ūjag kakā ki ag tōg ti jyjy ránrán mū gé. **17** Ūtý gen ký ránrán ký nýtī ag hā tōg néń ū comprar he tī, néń ū vender he tī gé inhhā. Ūn rá tū ag vý néń ū comprar he mān ke tū nýtī ha. Vénh rá tag vý tý ga kātā mīg ēn jyjy nī, ke tū nīn ký ti número ti. Ti número vý ti jiji tó tī gé.

18 Ūn krī há ag hā tōg ti número to jykrén há han ke mū. Ūn krī tū ēn ag pi(jé) to jykrén ke mū', ti número to. Ūprā ke jyjy vē, ti número ti, hā vý: 666, he mū.

14

Ūn krenkren ký nýtī ag jān

1 Ký sóg ki ēvānh ký cordeiro ēn ve mān mū. Pānónh kri tōg jē nī, pānónh tý Siāo he mū ēn kri, cordeiro ēn ti. Ūn e ag tōg ti mré tá nýtī, ūtý 144 mil (ke) ag. Cordeiro ēn jyjy tōg ag kakā ki rán ký nī, ūtý ti mré tá nýtī ag kakā ki. Cordeiro ēn jóg jiji vý ag ki rán ký nī gé. **2** Ký sóg kanhkā tá néń ū mēg mū. Tý tōg sa krog mē tī, tý tōg ta tý týrýr he ri ke tī gé. Ký tōg tý ag tý vākyn jafā tý harpa kyn ēn ri ke tī gé, ti kyr ti. **3** Vējān tāg tó ag tōg mū gé, néń nē tý 4 (ke) ēn ag rīnve, kófa ag rīnve ke gé, nīgja sīnvī ēn tá. Ūtý 144 mil (ke) ag vý Topē jé tāg tag tó há nýtī, ēn ag

tāvī. Ŋprā ke ja ag vē, hā ra ag tóg krenkren kȳ nȳtī, ū tȳ ti jān tāg tó mū ēn ag.⁴ Jānhkri ag nȳtī. Ag pi(jé) fag vógo ja n̄igti', cordeiro mré mū ja ag tóg n̄igti', ag tȳ tȳ Ŋprā ke ra. Ŋprā ke ag kāmī tógo ag kygjām ja nī, cordeiro ti. Kȳ ag tógo tȳ Topē tū nȳtī, cordeiro tū ke gé. Ag mȳ ag tógo há pē nȳtī.⁵ Ag pi(jé) ū mȳ ón ja n̄igti'. Kygnē ja tū pē ag tógo n̄igti'.

Topē tȳ jēnē jafā tāgtū ag

⁶ Kȳ sógo Topē tȳ jēnē jafā ū vég mū gé. Kanhkā krēm tógo tē tī mū. Kȳ tógo Topē vī ma kātī mū, Topē vī ēn vȳ tūg' henh ke tū nī. Ti tȳ Ŋprā ke kar ag mȳ Topē vī tónh ke vē, naçāo kar ag mȳ, povo kar mȳ ke gé, pā'i krēm ke kar ag mȳ, vyr mȳ vī nȳtī kar ag mȳ ke gé.⁷ Kȳ tógo prēr mū sir. "Topē hā kamēg nī, ti hā to: ūn mág vȳ tȳ ti nī, hemnī," he tógo, Topē tȳ jēnē jafā ēn ti. "Ti kurā vȳ hur jun. Ŋprā ke ag jykre tugnȳm je tógo ke mū ha. Ū tȳ kanhkā han mū mȳ: "Topē vȳ tȳ a nī," hemnī, ū tȳ ga han mū ēn mȳ, ū tȳ goj han mū ēn mȳ, goj n̄ihȳg mré hā. Ēn hā mȳ: "Topē vȳ tȳ a nī," hemnī," he tógo, Topē tȳ jēnē jafā ēn ti.

⁸ Ti nón Topē tȳ jēnē jafā ū tógo jun mū gé, kȳ tógo: "kókén kȳ tógo nȳ nī," he mū. "Cidade tȳ Babilônia vȳ kókén kȳ nȳ ha," he tógo. "Ŋprā ke kar to tógo vāsān ja nī, Babilônia to pā'i ti, ag tȳ ti mré ãjag prū tū fag mré n̄ignȳ je, fag tȳ ti ri ke ãjag mén tū ag mré n̄ignȳ je, kȳ tógo vēnh kar tȳ ti mré vinho fa pē kron ri ke nī," he tógo, Topē tȳ jēnē jafā ū ēn ti.

⁹ Kȳ Topē tȳ jēnē jafā ū tógo ag nón kātī mū gé. Ēn vȳ prēr kȳ: "... Ŋprā ke ū ag tógo mīg to: topē vē, he ja n̄igte...!" he mū, prēr kȳ. "... Ti kāggrá to ag tógo:

topē vē, he ja nīgte..! Ājag kakā ki ag tóg ti rá han ja nīgte..! Ag nīgē pānī ki ag tóg ránrán kȳ nȳtī gé..!

10 Ěn ag vȳ Topē tȳ ag to jū jagy han venh ke mū ha..! Kȳ tóg ag tȳ vinho kron ri ke nȳ nī ha..! Topē vȳ jū jagy han kȳ jē ha..! Kȳ ti tȳ ag to jūnh ke tóg kar kȳ nȳ ha..! Kȳ tóg ēg tȳ vinho tȳ copo fān kȳ fēg ēn ri ke nī ha..! ti tȳ ag to jūnh ke ti..! Topē tȳ vēnh kān kȳ jē to ken hā vē..! Ū tȳ mīg to: topē vē, he ja ēn ag vȳ jagāgtar mág venh ke mū ha..! cordeiro rīnve..! Topē tȳ jēgnē jafā ag kar rīnve ag jagtar kān kȳ nȳtī ha..! Pī ki ag tóg jagāgtar ke mū ha..! pó tȳ enxofre pūr nīja ki ke gé, vān pūr nīja ri ke ēn ki..!

11 Ag tȳ pī ki jagāgtar mū ēn nīja tóg kanhkā to tāpry mū ha..! Tūg' henh ke tū ti nī, pī ēn ti..! Ū tȳ mīg to: topē vē, he mū ēn ag vȳ vēnhkánkán ke tū pē nī..! ū tȳ ti kāggrá to: topē vē, he mū ēn ag kar ti..! ū tȳ ti jyjy tȳ ránrán kȳ nȳtī ēn ag kar ti..! Vēnhkán ke tū ag nȳtī ha..! kurā ki, kuty mré hā..!" he tóg, prēr kȳ, Topē tȳ jēnē jafā ū ēn ti.

12 Ū tȳ Topē ki ge kȳ nȳtī ag jé ti to krónh ke tūg, ag jé Topē tovānh tūg, ū tȳ Topē vī kri fig mū ag, ū tȳ Jesus to tar nȳtī ag.

13 Kȳ sóg kanhkā tá vēnh vī ū mēg mū gé. Kȳ tóg: "tag rán nī, ha mē," he mū, ū tȳ kanhkā tá vī mū ti. "Ū tóg ēg Senhor ki ge kȳ nȳtī, gen kȳ ag tóg kāgter ja nī. Ēn ag mȳ tóg sér tāvī tī ha," he tóg, ū tȳ kanhkā tá vī mū ti. Kȳ Topē kuprīg tóg: "hȳ," he mū gé. "Ag rānhrāj kaja vég ag tóg mūgtī, kȳ ag tóg ag rānhrāj to vēnhkán kȳ nȳtī ha," he tóg, Topē kuprīg ti, ūn kāgter mū ag to, ū tȳ ēg Senhor ki ge kȳ nȳtī ag to.

Topē tȳ jēnē jafā ag tȳ ēprā ke ag vógr kónān

¹⁴ Kÿ sóg kanhkã góg kupri vég mû gé sir. Ū tóg kanhkã góg ën kri nî nî, tÿ tóg ëprä ke nî ve nî. Hâra tóg kri tógfí tÿ ouro nî nî, kÿ tóg êg tÿ tÿ trigo kre jafã vyn kÿ nî nî gé. Jukén kÿ tóg nÿ, trigo kre jafã ën ti. ¹⁵ Kÿ Topë tÿ jenê jafã ū tóg kâtí mû gé, Topë jo ïn kâtá. Kÿ tóg ū tÿ kanhkã góg kri nî ën mÿ: “trigo kre jafã tÿ krenh tîg nî,” he mû. “Tÿ ti krenh ke kurã vê. Vênh kân kÿ ag nÿtî nî, ëprä ke ag,” he tóg. ¹⁶ Kÿ ū tÿ kanhkã góg kri nî ën tóg trigo kre jafã ën tÿ krenh tî mû.

¹⁷ Kÿ sóg Topë tÿ jenê jafã ū vég mû gé. Topë jo ïn kâtá tóg kâkutê mû. Uva kre jafã vyn kÿ tóg tá kâkutê mû. ¹⁸ Kÿ Topë tÿ jenê jafã ū tóg jun mân mû gé. Topë jo ïn kâtá tóg kâkutê mû gé, Topë mÿ néñ ū pûn jafã ën tá. Topë tÿ jenê jafã tag vÿ pí ki rîr tîgtî. Kÿ tóg ū tÿ uva kre jafã vâg mû ën mÿ: “uva kre jafã tÿ krenh tîg,” he mû. “Ga kri ti nÿtî, uva kanê ti. Ën krenh tîg. Râ há ti nÿtî ha,” he tóg. ¹⁹ Kÿ tóg tî mû, Topë tÿ jenê jafã ën ti. Uva kanê krég tóg mû sir. Kÿ tóg uva jëgmí jafã ki ag vâm mû, hâ vÿ: Topë tÿ vênh kar to jû, he mû, hâ vÿ: uva jëgmí jafã, he mû. ²⁰ Cidade fyr tá tóg jê nî, uva jëgmí jafã ën ti, kÿ ag tóg uva jëgmíg mû sir, Topë tÿ jenê jafã ën ag. Kÿ ag tóg tá ag kyvénh kujég mû, ëprä ke ag kyvénh ti, kÿ tóg târa tî mû, 300 (ke) quilômetros ra, ag kyvénh ti. Tÿ tóg goj mág nÿ ve nî, ag kyvénh ti. Cavalo tÿ kâjê ra tóg pun kenh ke mû vê.

15

Topë tÿ jenê jafã ag tÿ ëprä ke ag vógr kónan mân

¹ Kÿ sóg kanhkã tá néñ ū vég mû gé. Inh mÿ tóg e tî, isÿ néñ nê ën ve kÿ, kÿ tóg inh kanê jun mû. Topë

tý jénē jafā tý 7 (ke) ag vigve inh. Ga kri ke ag vógrónān jé ag tógrónān ke mū, vógvógrónān tý 7 (ke) ki. Ag tý ga kri ke ag vógrónān kar ký Topē tógrónān jú mān ke tū níha. ² Ký sóg goj tý vidro káki pí gru vég mū. Ký sóg ū ag vigvég mū gé, ū tý mīg ēn kato vásānsān mū ēn ag. Ag pi(jé) ájag tý tý éprá ke nýtí ra mīg kággrá ēn to há nýtí ja nígtíl, ag pi(jé) vénh ki ti número rán ja nígtíl, ti jyjy ti'. Ag pi(jé) mīg ví kri ním ja nígtíl. Hā ký ag vý goj tý vidro jo nýtí, ký ag tógrónān vásānsān jafā tý harpa vyn ký nýtí ní, Topē tý ag mý harpa vin mū ēn. ³ Ký ag tógrónān Topē mý rãnhraj tí tý Moisés tý je ēn tó mū, ti tý ján ti. Cordeiro ēn mý ag tógrónān ján mū, ha mě: "Topē kósín vý tý ã ní, pâ'i mág vý tý ã ní, vénh kar kri ke vý tý ã ní," he ag tógrónān ján mý, cordeiro mý, ján ký. "Nén ū há tâvî han ja ã tógrónān, ge ve ja tû eég tógrónān nýtí. Á jykre vý kuryj tâvî ný, ki hâ tó ã tógrónān tûtig. Povo kar kri ã tógrónān jénē ní. ⁴ Vénh kar ag vý ã kamégrónān tí, pâ'i mág kar ag. Vénh kar ag vý ã jiji to: "Ún mág vý tý ti ní," he tí. Á hâ ne ã pir mý há ní'. Povo kar tógrónān ã tá junjun ke mū, ký ag tógrónān ã mý: "Topē vý tý ã ní," henh ke mū. Á jykre kuryj ū ve kân jé ag tógrónān ke mū, povo kar ag," he ag tógrónān ján mý, ján ký, ū tý mīg kato vásānsān mū ēn ag.

⁵ Kar kÿ sóg kanhkã tá Topë jo ïn vég mû. Ti jãnkã nón ag tóg mû, kur tÿ ïn ãn róm kÿ, Topë nïg jafã ãn.

6 Kÿ Top   t   j  gn   jaf   t   7 (ke)   n ag t  g t   k  pa m  ,    t   ga v  g k  n  n ke m     n ag. Kur kupri j  nhkri r  nh k   ag t  g k  m   m  , pyrf   t   kur r  nh k  , k   ag t  g ouro t   v  s  gfin k   n  yt   g  ,   jag fe kri. **7** K  n  n n  t   4 (ke)   n ag k  m      t  g ag m  y ouro t   p  nky junjun m  , Top   t   j  gn   t   7 (ke)   n ag m  y. P  nky t   7 (ke) junjun ag t  g m  , ag m  y. F  r ti n  yt  , p  nky

ti, Topē jū tÿ. Topē vÿ tû' henh ke tû p   n  . Ti j   t   t   f  r n  t  , p  nky ti. ⁸ K   Top   jo   n   n kr  m t  g n  ja n  . Top   t   t  g t  mt  m ke k  t   m  , n  ja   n ti, Top   t   t     n m  g n  n k  , ti tar n  n k  . Top   t   j  gn   jaf   t   7 (ke)   n ag t   ga v  g k  n  n ke to h     t  g Top   jo   n   n k  ra r  nh ke t   n  .

16

Top   j  

¹ K   s  g v  nh v     j  m  g m  , Top   jo   n   n k  t  . Top   t   j  gn   jaf   t   7 (ke)   n m  y t  g v   m  ,   n v   m     n ti, k  t  : "p  nky t   funf  r   n t   ga k  i kugj  n m  j  g," he m  .

² K   Top   t   j  n   jaf     t  g t   m  , ti p  nky ki n     n t   ga k  i kuj  n j  . K     t   m  g   n jiji t   ránrán k   n  t     n ag kar v  fugf  m jagy han m  , kaga jagy.   t   m  g k  ggr   to: "Top   v   t   ti n  ," he m   ag kar v  fugf  m k  n m  .

³ K   Top   t   j  n   jaf     t  g goj kaf   t   ki   p  nky ki n     n kuj  g m   g  . K   goj t  g v  nh kyvénh ri ke n   ha, ag t     t  n  n m   kyvénh   n ri ke. K   goj k  m   m   kar ag v  k  gter m   ha.

⁴ K   Top   t   j  n   jaf     t  g   p  nky ki n     n kuj  g m   g  , p  nky t  gt     v   sir. Goj m  g mr   goj k  sir kar ki t  g kuj  g m  , ti t   ti, goj n  h  g kar ki ke g  . K   t  g v  nh kyvénh kar n  t   ha, goj kar ti. ⁵ K     t   goj ki r  r t     n t  g: "  n  n h   v   t     n," he m  , Top   m  . "V  s  y   t  g n   ja n  gt  , k     t  g   ri n   n   g  ," he t  g m  , Top   m  . "V  nh jykre h   han k     t  g n   n  ." ⁶   t     ki ge k   n  t   ag k  gt  n ag t  g,   t     v   t     t   ag mr   h  . K     t  g ag m  y v  nh kato v  nh kyvénh n  m

mū sir, ag tÿ kron jé. Ag tÿ ag tÿ ag kãgtén kajãm hã v , he t g, Top  m , Top  t  j n  jaf  ti.

⁷ K  s g v nh v  ū j m g m  g . Top  m  n  ū p n jaf  t g v  m , ūn v  m  ti, k  t g: “Top  v  t    n , p 'i v  t    n , v nh kar kri ke v  t    n ,” he m . “Kuryj ti n ,   jykre ti, k    t g ki h  t  t , k    t g ki h  ag v g k n n  t  g ,” he t g m , ūn v  m   n ti.

⁸ K  Top  t  j n  jaf  ū t g   p nky ki n   n kuj g m  g . P nky t  4 (ke) v  sir. R  ki t g   t  kuj g m . K  r  t g v nh kar kri h p n jagy han m , k  ag jagtar m . ⁹ K  ag t g k gp r  m  sir, v nh kar, r  jagy t . K  ag t g Top  to v  k n n  m  sir, ti t  ag v g k n n  t gr n. Ge ra ag t g  jag jykre tov nh s r t  n t , Top  m  ag t g v nh vin s r t  n t .

¹⁰ K  Top  t  j n  jaf  ū t g   t  kuj g m  g . P nky t  5 (ke) v  sir. M g  n k j a kri t g   t  kuj g m . K  t g kuty n , m g  n kr m ke kar ag m . K  t g v nh kar m  e t v  t . Kaga jagy han ag t g m , ag fugf m to.  jag kaga jagy t gr n ag t g  jag n n  kypr g m . ¹¹ K  ag t g Top  t  kanhk  t  n   n m  v  k n n  m , ag kaga to, ag t  ti jagy v g m  kar to. Ge ra ag t g  jag jykre k r g tov nh s r t  n t .

¹² K  Top  t  j n  jaf  ū t g   t  kuj g m  g . P nky t  6 (ke) v  sir. Goj t  Eufrates ki t g   t  kuj g m . K  t g t g k n m , goj t  Eufrates ti. H  k  p 'i t  r  jur ja t k m   n ag t g k m  m  ha, k  goj t g ja  n v  t  ag j pr y n  ha, ag jam n. ¹³ K  s g v nh kupr g t gt  v g m , h  ra t g t  p po ve n t , v nh kupr g ag.  t g m g f r   n j nk  t k kut  m ,  t g goj k t  t m   n j nk  t k kut  m ,  t g  n k  Top  v  t   n j nk  t k kut  m  g . ¹⁴ Japo ag v ,

vēnh kuprīg tÿ tÿ pépo nÿtÿ ve ën ag, hã ra ag tógr ẽg tÿ néñ han vãnh hyn han mû. Kÿ ag tógr ëprã ke to pã'i kar ag mré vémén mû gé, ag tÿ vênh géñh ke to vênh mân jé, Topë tÿ ag mÿ kurã nïv ën ki. Topë hã ne tÿ ûn mág nï'.

¹⁵ “Ha vé, ãjag tÿ néñ û péju(g) tÿ ën kâtig ri ke ti nînh mû, inh kâtig mân ke ti. ãjag nûgnûr tû nÿtÿn kÿ tógr há tÿ, ãjag kur kynkar kÿ nÿtÿn kÿ tógr há tÿ. Kÿ mÿ sér nÿtÿmnî. Kÿ ãjag tógr kator nÿtÿnh ke tû nï. Mÿ'âg'âg ke tû ãjag nÿtÿ, û ag tÿ ãjag vég mû ra,” he tógr, ẽg Senhor ti, ẽg mÿ.

¹⁶ Japo tag ag vÿ pã'i kar tÿ vênh mân han mû, êmâ tÿ Armagedom tá, Hebreu vî ki êmâ ën jyjy vë.

¹⁷ Kÿ Topë tÿ jénê jafâ û tógr â tû kujég mû gé. Pénky tÿ 7 (ke) hã vë. Kanhkâ krêm tógr â tû kujég mû. Kÿ nîgja sînvî ën tá, Topë jo ïn kâkâ nîgja ën tá vênh vî tógr më há ti, kÿ tógr: “néñ kar tógr kar kân kÿ nÿ ha,” he mû, vênh vî ti. ¹⁸ Kÿ ta tógr kómkom ke mû, týrÿr he tógr mû gé, kÿ ga vÿ ragra ke jagy han mû gé. Ga tÿ ragra ke tÿ ge ve ja tû ẽg tógr nÿtÿ. Ẽg tÿ ga mî mûn kâ tógr ragra ke tÿ ge han ja tû nï. ¹⁹ Cidade mág ën tógr vênh kâpov kÿ nÿ ha, vênh kâpov tâgtû tÿ. Kÿ ga kar mî cidade tógr kókén kÿ nÿtÿ nï. Topë pi(jé) cidade tÿ Babilônia kâ jatu ja nîgtî. Cidade ën ki ke ag to tógr jû tâvî han mû, Topë ti, ag to tógr fe gÿv han mû. Hâ kÿ tógr ag vóng kónan jagy han mû, kÿ tógr ẽg tÿ vinho kron ri ke nï. ²⁰ Kÿ goj vâso kar tógr tû nÿtÿ ha ke gé, pânónh kar tógr tû nÿtÿ gé. ²¹ Kÿ nãfy tógr vár mû gé. Éhé tâvî ti nï, nãfy ën ti, ûn pir tógr quilo tÿ hën ri ke nï, kukryr tÿ nãfy ën. Ëprã tógr vár mû. Kÿ ëprã ke ag tógr Topë mÿ vî kónan mû gé sir, nãfy tag to, ti jagy tâvî nïn kÿ.

17

Ũn týtá kórég fi

¹ Kÿ Topë tÿ jënë jafã ū tóg inh ki jun mû, ū tÿ pényk mân mû ja ën ag kã ū. Kÿ tóg inh mÿ: “kunîg,” he mû. “Nhÿ à mÿ cidade mág ti ven, cidade tÿ goj tÿ h  n ri ke tá n   ūn ti. Cidade ën ki ke ag v   ūn m  n (ka)m   fi ri ke n  t  , kÿ Topë v   ag v  g k  n  n ke mû, ūn m  n (ka)m   fi ri ke ën ag. ² P  l  i kar v   fi mr   n   ja n  gt  , ūn m  n (ka)m   ën fi mr  .   pr   ke kar mÿ t  g s  r t  , fi jykre ti, kÿ t  g ag t  kronkron kÿ k  gter ri ke n  , ag t   ūn m  n (ka)m   ën fi mr   n   ti,” he t  g inh mÿ, Top   t   j  n   jaf   ti.

³ Kÿ Top   k  pr  g t  g inh kr  n mû, kÿ s  g n  n n   ve k   ga k  r  g ra t   mû. Top   t   j  n   jaf   ën v   inh p  re t   mû. T   ūn t  t  á fi t  g n  n  . Fi m  g t  m  g kri fi t  g n  n  , h   ra t  g kus  g j  , fi m  g ti. V  nh jygyj t  g fi m  g kri r  n  r  n k   n  t  , k  t  g v  nh kri t  r  m ke k  j  , v  nh jygyj r  agr  t  . V  nh jygyj ën t  g Top   to v   k  n  n k   n  t  . Fi m  g v   ã pir ra kr  t   7 (ke) n  , n  ka t   10 (ke) ti n   gé. ⁴   n t  t  á ën fi v   kur kus  g tu k  n  n  , kur k  s  g p  . Ouro tu fi t  g n   gé, p  s  nv  , pérola. Ouro t   copo m  n k   fi t  g n  n  . H   ra t  g n  n ū k  r  g kar t  f  r j  , n  n ū kav  j kar t  , copo ti. Fi t  v  nh jykre p  ano han mû to ken h   v  . ⁵ Fi jiji v   fi kak   ki r  n k  n  , ū t  g ã v  ki fi jyjy tag m   ja t  n   ver. H   ra t  g: “Babil  nia h   v  ,” he mû, fi jiji ti. “  n m  g v   t   inh n  ,” he t  g. “  n m  n (ka)m   kar fag m  nh v   t   inh n  , ū t  g n  n ū kav  j kar han t   ag m  nh v   t   inh n  ,   pr  , ag t   inh jykre han k  ,” he t  g mû, fi jyjy ti. ⁶ H   ra fi t  g kron k   ter n  , fi t   ū t   Top   ki ge k   n  t   ag kyvénh kron k  .   t  

hẽn ri ke ag kāgtén ja ag tót nǐgtí, Jesus tugrín, ag tý Jesus tovãnh sór tū tugrín, hã ra fi tót ag kyvénh kron kãn ja nã.

Inh mý tót e tĩ, sý fi ve ký. ⁷ Ký Topé tý jẽnẽ jafã tót inh mý: “mý ã mý e?” he mû. “Nhý ã mý fi kãmén, fi měg tý mǐg ti ke gé, fi měg krí tý 7 (ke) ën, fi měg nïka tý 10 (ke) ën, fi tý kri ní jafã ën ti,” he tót, Topé tý jẽnẽ jafã ti. ⁸ “Fi měg tag vý vãsý jẽ ja nǐgtí. Úri tót ki tû ní, hã ra tót kãnhmar nãgme tá kákuténh ke mû, Topé tý ti kókén pë han jé. Ký tót ëprã ke ag mý e tinh mû, ag tý fi měg tag venh ken ký, ûn jygjy tý Topé livro ki rán ký nýtí tû ag mý. Topé tý nén (û) kar han to hã tót ag rán ja tû ní, ký ag tót rïnrír ke tû nýtí. Ën ag mý tót e tinh mû, ag tý fi měg tý mǐg ven ký. Vãsý tót ní ja nǐgtí, ký tót ver ki tû ní, hã ra tót kejën kãtig mân ke mû ha.

⁹ Topé tý ûn kanhrän mû ën ag hã vý fi měg to jykrén ke mû. Ti krí tý 7 (ke) vý tý pãnónh tý 7 (ke) nýtí. Pãnónh ën kri fi tót ní ní, ûn týtá kórég ën fi. Pâ'i tý 7 (ke) to ke vë gé, hã ra, ti krí tý 7 (ke) ën ti. ¹⁰ Pâ'i tý 5 (ke) vý hur tûg, ûn pir vý ûri ní ní, ûn pir û vý kar ký kãtig ke mû gé. Ti kãtig ken ký tót níg sî pë han ke mû, û tý ëgno ën ti. ¹¹ Fi měg tag, û tý vãsý ní ja kar ký ûri kã ní tû ën vý tý pâ'i û ní gé. Pâ'i tý 8 he mû vý tý ti ní. Pâ'i tý 7 (ke) ën mré ke vý tý ti ní gé. Topé vý ti tý tû' henh ke mû gé.

¹² Ti nïka tý 10 (ke) vý tý pâ'i tý 10 (ke) nýtí gé. Ën ag vý ver kãmû tû nýtí. Fi měg mré ag tót tý pâ'i nýtinh ke mû, hã ra ag tót níg sî pë han ke mû gé.

¹³ Jagné mré ag tót vênh jykre pir han ke mû, pâ'i tag ag, fi měg ën mré. Fi měg mý ag tót vênh vin ke mû. ¹⁴ Cordeiro ën kato ag tót vãsãnsã ke mû.

Hã ra cordeiro tóg ag tÿ h n ri kenh ke m , ti mr  ke ag mr ,  t y ti tov nh ja t  ag mr ,  n kupr g k y n t i ag mr . K y cordeiro  n v y t y p i kar kri ke j . P i m g ag kar kri t y p i ti j  m y , he t g inh m y, Top  t y j n  jaf  ti.

¹⁵ K y t g inh m y: “goj ve ja   n  g ,” he m . “Goj  n t  fi t g n ,  n t yt  k r g  n fi. Povo kar to ken h  v , h  v y: goj, he m ,  pr  ke kar to ken h  v , na o kar to ken h  v , vyrm  v i n t i ag kar to ken h  v  g , h  v y: goj, he m ,” he t g. ¹⁶ “K y fi m g v y ti n ka t y 10 (ke)  n mr  (t g) fi to k r g t v i n t nh ke m . Fi t  kun nh k n j  ag t g ke m , fi kur mr  h , k y fi t g kator n nh ke m ,  n k r g  n fi. Fi n  ko j  ag t g ke m  g , k y ag t g fi p n ke m  g . ¹⁷ Ag t y ki kagt g ra Top  t g ag kr n t , ag vat nh t , k y ag t g Top  t y ag m y fi to v nh jykre n v  n h  han t . Top  t y ag kr n k y ag t g jagn  mr  v nh jykre pir h  han t , k y ag t g fi m g m y v nh vin t  g , p i t y 10 (ke)  n ag. Gen k y ag t g n n kar k nk n ke m   n p t em ke m , Top  t y v s y t  ja  n kar ti,” he t g, Top  t y j n  jaf  ti.

¹⁸ “K y  n t yt  k r g  n fi,  t y  n v g m   n fi v y t y cidade m g  n n .  pr  p i kri ke kar fi n ,” he t g inh m y, Top  t y j n  jaf   n ti.

18

Babil nia t y t u' he

¹ Kar k y s g Top  t y j n  jaf    v g m  g . Kanhk n t g k nt re m . Tar p t g j , j ngr  t g j  g , k y ti j ngr  t g kur  han m ,  pr , Top  t y j n  jaf   n ti. ²  n v y pr r m . “!..K k n k y ti n  ha..!” he t g m , pr r k y. “!..Babil nia v y k k n k y

nŷ, cidade mág ẽn ti..!” he tóg. “!..Japo ag, vênh
jagrē kórég ag vŷ tá ẽmã nŷtĩ ha..! Jěsĩ kavéj kar,
sêsĩ kórég kar vŷ tá nŷtĩ ha, cidade jy ró ẽn kãm..!

³ Êprã ke kar vŷ cidade ẽn jykre han ja nŷgte..! Kŷ
tóg ag tŷ ū mré nŷ kónãn ẽn ri ke ne..! Vinho kron
mág ri ke ti ne..! cidade ẽn jykre ti..! Êprã pã'i ag vŷ
tá vênh jykre han ja nŷgte..! Kŷ tóg ūn týtá kórég fi
mré nŷ ri ke nĩ, ag jykre kórég ti..! Nén ū vender he
tĩ ag vŷ cidade ẽn tugrĩ rico nŷtĩ ja nŷgte..! tá ke ag
tŷ rico tâvĩ ja nŷtĩn ká..! Hâ ra tóg kókén kŷ nŷ ha..!”
he tóg, prêr kŷ, Topë tŷ jěnë jafã ti.

⁴ Kŷ sóg kanhkã tá vênh vĩ ū mẽg mû gé, ū tŷ
Topë ki ge kŷ nŷtĩ ag mŷ tóg: “mû jé ha,” he mû,
ū tŷ kanhkã tá vĩ mû ẽn ti. “Cidade tá kápamnĩ, ke
tû nĩ mû ra ãjag tóg ag mré Topë vĩ mranh ke mû,
kŷ Topë tóg ag mré ãjag vógo kónãn ke mû gé, ti tŷ
cidade kókén ken kŷ,” he tóg, ū tŷ kanhkã tá vĩ mû
ti, ū tŷ Topë ki ge kŷ nŷtĩ ag mŷ. Cidade ẽn kókén
ke to hâ tóg ag mŷ tó mû. ⁵ “Topë vŷ ag jykre pâno
ve kân, kŷ tóg kâ jatu tû nĩ. Ag tŷ Topë vĩ mranh
vŷ e tâvĩ nŷtĩ, kŷ ti pãnfí tóg kanhkã pétêm mû, ag
tŷ Topë vĩ mranh pãnfí ti. ⁶ Ag tŷ ãjag mŷ nén han
ja ẽn ri ke han nĩ, ag mŷ,” he tóg, ū tŷ Topë ki ge
kŷ nŷtĩ ag mŷ. “Ag tŷ ãjag mŷ ti kórég pir han kŷ
ag mŷ ti kórég régre han nĩ, vênh kato. ãjag mŷ ag
tóg ti kron jafã kórég ven ja nĩ. Ag mŷ ti kron jafã
kórég ven régrég nĩ. ⁷ Sïnvĩ ja ag nŷtĩ, tŷ nén ū mág
ja ag nŷtĩ. Ag jagtar han nĩ, ag sïnvĩ tag to. Ag jagtar
han nĩ, ag tŷ nén ū mág tag to, ū tŷ nén ū mág tû ag
jagtar han nĩ gé, ag mré. “Ún mág vŷ tŷ ëg nŷtĩ,” he
ag tóg mû. “Ú pi(jé) ëg jagtar han ke mû’,” he ag tóg
mû. ⁸ Hâ ra ag tóg vâhã venh ke mû, ag jagãgtar ke

ti, ag vēsŷrénh ke ti, ag vānhprāg ti, kŷ tógi ag tŷ vēnh kaga jagy han ri ke nĩ sir. Kurã pir ki ag tógi tag ve kān ke mū, kŷ ag tógi pĩ ki kâgter ke mū. Topẽ hã vŷ ag vógi kónan ke mū, pã'i mág ti. Tar pẽ ti jẽ nĩ mýr, Topẽ ti,” he tógi, ū tŷ kanhkã tá vĩ mū ti, ū tŷ Topẽ ki ge kŷ nýtĩ ag mý.

⁹ Kŷ ëprã pã'i ag vŷ venh ke mū, cidade nĩja ti. Cidade ki ke ag mré tógi ag mý sér nĩ ja nýgti. Ag mré ag tógi nén (ü) kar vigve ja nýgti, kŷ tógi ag tŷ fag mré ný ri ke nĩ ja nĩ, ag tû mág ên ti. Cidade pür nĩja ve jé ag tógi ke mū ha, kŷ ag tógi fýnh mū, jagtar ke mū. ¹⁰ Kuvar há tá ag tógi nýtinh ke mū, ag kanê jur kŷ, ag tŷ cidade ki ke ag vānhprāg jagy mē kŷ. Kŷ ag tógi jagtar kŷ: “jagy tâvî tógi tî,” henh ke mū sir, pã'i ag. “Éhé tâvîn ja ti nĩ, cidade tŷ Babilônia tag ti, tar pẽ ja ti nĩ. Hâ ra ag tógi hora pir ki ti kókén kân,” he jé ag tógi ke mū, pã'i ag.

¹¹ Kŷ nén (ü) vender he nýtigtî ag vŷ jagtar kŷ fýnh ke mū gé, cidade tû to. Tá ag tógi nén (ü) tŷ hêni ri ke ve ja nýgti, ¹² ouro ti, prata ti, pó sïnví ti, pérola ti, pyrfé tŷ kur ti, kur tŷ seda ti, kur kusûg ti, kur kusûg sá ti, ka kaja e ti, elefante jã tŷ nén han mû ti, ka sïnví tŷ nén han mû ti, ferro tŷ nén han mû ti, ferro kusûg tŷ nén han mû ti, pó tŷ mármore tŷ nén han mû ti, ¹³ canela ti, vêjën ger há ti, ka jêndo pûn kŷ ger há tŷ incenso ti, ka jêndo pûn kŷ ger há tŷ mirra ti, vênh mĩ tûn jafâ ti, vinho ti, azeite ti, farinha ti, trigo ti, monh ti, carneiro ti, cavalo ti, carroça ti, ūn gré ag, ūn týtâ fag mré hâ. Tag kar tŷ ag tógi negocio hyn han tî ja nýgti, vender he nýtigtî ag, hâ ra tógi tû tî ha. ¹⁴ Kŷ nén ū vender he nýtigtî ag tógi jagtar kŷ tag tónh ke mû, ha mē. “Nén kar

ve ja ēg tóg nīgtī, cidade tá, kÿ tóg ēg mÿ sér nī ja nīgtī. Riqueza ën tóg tū' he kān. Ú tóg néñ kar ën to én mān ke tū nī ha. Ve mān ke tū ëg tóg nī ha, néñ (ü) kar ën ti," he jé ag tóg ke mū, néñ (ü) vender he nýtīgtī ag. ¹⁵ Kÿ ag tóg kuvar há tá nýtīnh mū. Cidade ën tá negocio han to ag tóg vénh han ja nīgtī, hā kÿ tóg ag mÿ e tī. Tátá nýtīn kÿ ag tóg jürün ke mū, ag tÿ cidade tá ke ag jagāgtar ve kÿ. Fÿ jé ag tóg ke mū, vësyrénh jé ag tóg ke mū. ¹⁶ Kÿ ag tóg: "jagy tāvī tóg nī," henh ke mū. "Há tāvī ja ag nýtī, cidade tag ki ke ja ag. Kur sïnví rinh ja ag tóg nýtī, pyrfé tÿ kur, kur kusüg, kur kusüg sá. Ouro rinh ja ag tóg nýtī, pó sïnví, pérola. ¹⁷ Hora pir ki ag tóg tū' he kān ja nī, ag tÿ néñ (ü) kar mré hā," he jé ag tóg ke mū gé, néñ ü vender he nýtīgtī ag.

¹⁸ Kÿ barco to pã'i ag vÿ nýtīnh ke mū gé, goj kri mū mū kar ag, barco ki rîr tî kar ag, ü tÿ goj kri rânhraj mū kar ag ke gé. Tátá nýtī kÿ ag tóg cidade nïja ën ve kÿ (ag tóg) prênrêr mû sir. "Cidade ën ri ke ve mān ke tû ëg tóg nī ha," he jé ag tóg ke mû. ¹⁹ Kÿ ag tóg ga funfur tÿ vénh kri vãm ke mû sir, ag mÿ e tîn kÿ. Fÿ jé ag tóg ke mû, vësyrénh jé ag tóg ke mû. "Jagy tāvī tóg tî," he jé ag tóg ke mû. "Há tāvī ja ag nýtī, cidade tag ki ke ja ag. Vénh kar vÿ ag tû mān kÿ vénh hyn han ja nīgtī, ü tÿ barco kãmî goj kri mügtî ag. Kÿ tóg jagy tāvī tî. Hora pir ki tóg tû' he kān ja nî," he jé ag tóg ke mû gé, goj kri mügtî ag.

²⁰ "Kanhkâ tá nýtî kar'. Mÿ sér nýtîmnî. Topê ki ge kÿ nýtî kar', mÿ sér nýtîmnî. Apóstolo kar', Topê vî tó tî kar', mÿ sér nýtîmnî. Tû' he kān ag huri, cidade ën tá ke kar ag. Topê vÿ hur ag vógrón, ag tÿ ãjag vógrón ja tugrîn."

²¹ Kÿ Top   t   j  n   jaf   tar    t  g p   m  g v  g m  . Kra t   p   ri ke ti n  , p   m  g   n ti. K   t  g goj nig ki ti f  n m  , j   k  , k   t  g: “is   p   f  n m   tag ri ke ti n  nh m  , cidade t   Babilônia k  k  n ti,” he m  . “K  k  n k  n k   t  g n  .    t  g ti ve m  n ke t   n   ha, cidade ti. ²² K  ki ag t  g harpa kyn m  n ke t   n  t   ha, t  nh m  n ke t   ag n   ha, v  n t   v  kyr   n kyn m  n ke t   ag n   ha, trombeta ti ke g  . V  kyr m   m  n ke t     g n   ha, cidade t   Babilônia t  .    t  g ki r  nhr  j m  n ke t   n   ha,    t  g ki n   m  n ke t   n   ha.    t  g ki t  nyn m  n ke t   n   g  . ²³    t  g ki lampi  o grug m  n ke t   n   ha.    t  g ki v  nh pr  g to festa han m  n ke t   n   g  . H   t  v   ja ag n  t  , t   n  n (  ) kar vender he n  t  t     n ag, k   v  nh kar v   ag v   j  m   ja n  t  . Povo kar kr  n k  n  n ja ag t  g n  t  , kuj   t     g m  n t     n ri ke han ja ag t  g n  t  . ²⁴ Top   v   t   t   ag k  gt  n ja ag t  g n  t  , cidade   n t   ke ag, Top   ki ge k   n  t   ag k  gt  n ja ag t  g n  t  .   n h   t   t  g v  nh ven ja n  , ag t     n k  gt  n m   k  v  nh kar ti. H   k   ag t  g ag kar k  v  nh kaj  m k  n ke m  , he t  g m  , Top   t   j  n   jaf   tar   n ti.

19

¹ K  s  g kanhk   t   n  n   n m  g m   g   sir, h   ra t  g   t   h  n ri ke ag j  n m  g n  . J  n k   ag t  g cidade   n to tag t   m  , ha m  . “Top   m  v   h   han n  . Top   ne   g krenkren han ki kanhr   n  ”. Ti h   ne t     n m  g n  ”. Ti h   ne tar j  ”. ² Ti t     n han m   v   kuryj kar n  .   n t  t   k  r  g   n fi v  g k  n  n t  g huri.   pr   ke kar k  k  n ja fi t  g n  , fi jykre p  n o t  . Top   v   fi v  g k  n  n, fi t   ti r  nhr  j han t   ag k  gt  n ja n  n k  ”, he ag t  g, kanhk   t  n ag, cidade t   Babil  nia to.

³ Kỹ ag tóg jān mān kȳ tag tó mū gé, ha mē. “Topē mȳ vī há han nī. Cidade ēn pūr nīja vȳ kanhkā ra tāpry mū. Tū' henh ke tū ti nī, nīja ēn,” he ag tóg mū gé, jān kȳ, kanhkā tān ēn ag. ⁴ Kỹ kófa tȳ 24 (ke) ēn ag tóg mūg ke kān mū, néñ nē tȳ 4 (ke) ēn ag mré hā. Topē mȳ ag tóg: “Topē vȳ tȳ ã nī,” he mū, ū tȳ nīgja sīnvī kri nī ēn mȳ. Kỹ ag tóg: “hā vȳ,” he mū gé. “Topē mȳ vī há han nī,” he ag tóg mū, jamā hár(a).

Cordeiro vēnh prūg

⁵ Kỹ nīgja sīnvī ēn tá vēnh vī tóg mē há tī gé. “Ū tȳ Topē mȳ rānhrāj tī!” he tóg. “Ū tȳ Topē kamēg tī!” he tóg. “Un mág!” he tóg. “Un kāsir!” he tóg. “Topē mȳ vī há han, ãjag kar,” he tóg, vēnh vī ēn ti.

⁶ Kỹ sóg ū tȳ hēn ri ke ag jān mēg mū gé. Tȳ tóg sa krog vī mē tī, tȳ tóg ta tȳ tȳrȳr he mē tī gé, ag jān ti. Jān kȳ ag tóg tag tó mū, ha mē. “Topē mȳ vī há han nī,” he ag tóg. “Ū tȳ néñ ū kar han ki kanhró nī ēn tóg tȳ pā'i mág pē jē, ēg pā'i mág ti, Topē ti. ⁷ Kỹ tóg ēg mȳ sér tāvī tī. Vī sér han jé ēg tóg ke mū ha. “Tȳ ti ūn mág pē jē,” he jé ēg tóg ke mū gé. “Cordeiro tȳ vāhā prūg ke nē ha. Ti prūnh ke fi vȳ vēnh kān huri. ⁸ Å kur kupri ēn tu kȳ fi tóg jē nī, fi kur jēngrē ēn,” he ag tóg, ūn e ag, jānjān kȳ. Fi jykre tāg to ken hā vȳ, hā vȳ: fi kur kupri jēngrē, he mū, fi tȳ Topē jykre há ēn han kȳ nī hā vȳ. Ū tȳ Topē ki ge kȳ nȳtī kar ag to ken hā vȳ, hā vȳ: cordeiro prūnh ke, he mū.

⁹ Kỹ Topē tȳ jēnē jafā tóg inh mȳ: “inh vī tag rán nī,” he mū. “Ū tȳ hēn ri ke ag tóg cordeiro prūg tȳ festa konh ke mū. Topē vȳ ū tȳ ti festa ko mū ag kar ve há han mū,” he tóg. Kỹ tóg: “Topē tȳ tón hā

vẽ,” he mū gé. “Hã ra Topẽ tóg ón vãnh nãgti,” he tóg, Topẽ tý jẽnẽ jafã ti.

¹⁰ Ký sóg ti krẽm mūg ke mū, sý ti mý: “Topẽ vý tý ã nã,” he jé. Hã ra tóg inh mý: “ke tûg ra,” he mū, Topẽ tý jẽnẽ jafã ên ti. “Topẽ mý rãnhraj han jafã vý tý inh nã, ã ri ke, ã kanhkã ag ri ke, ū tý Jesus tý ki hã tó mū ki króm mū ên ag kar ri ke sóg nã, Topẽ rãnhraj han ký,” he tóg. “Topẽ hã mý: Topẽ vý tý ã nã, hemnã,” he tóg inh mý, Topẽ tý jẽnẽ jafã ên ti.

Topẽ vĩ tó tĩ ag vý Jesus tý ki hã tó mū ên hã kãmén tĩ.

Ü tý cavalo kupri kri nã

¹¹ Ký sóg kanhkã róm ký nã vég mū. Cavalo kupri vý tá jẽ nã. Ü tý ti kri nã jyjyn hã vý: “ün ón vãnh,” he mū. “Ü tý nén (ü) há to krónh ke vãnh,” he tóg mū gé, ti jiji ti. Ti hã vý jykre kuryj nã, ū tý cavalo kupri kri nã ên ti, ký tóg ki hã tó tĩ gé. Nén ü há hã to tóg vãsãñ ti gé. ¹² Ti kanẽ vý tý pí gru ve nã. Ti kri tógfí vý e nýtã. Ti kri ti jyjy tóg rán ký nã, hã ra ū pi(jé) ti jiji ki kanhró nýtã. Ti hã vý ã pir mý ã jyjy ki kanhró nã. ¹³ Ti kur vý kyvénh nã. Ti to ag tóg: “Topẽ vĩ,” he tĩ. ¹⁴ Kanhkã tá soldado ag tóg ti nón kãmū mū. Cavalo kupri kri ag tóg kãmū mū, kanhkã tãñ ag, ti soldado ag. Kur kupri rãnh ký ag tóg kãmū mū. ¹⁵ Ü tý ag jo tĩ mū ên jenkã tá rógro jã régre tóg kãkutẽ mū. Rógro tag tý tóg povo kar ag tý hẽn ri kenh ke mū. Tý ag kri jé ký tóg vãnh jykre tar han ke mū, ag to. Uva jégmã jafã tá tóg jégmãnh ke mū, uva ti, hã vý: Topẽ tý vãnh kar to jú jagy han mū, he mū, hã vý: uva jégmã, he mū. ¹⁶ Ti kur ki tag tóg rán ký nã, ha mẽ. “Pã'i kar ag kri pã'i,” he tóg,

vēnh rán ki. “Ũn mág kar ag kri ke,” he tóg mū gé, vēnh rán ki. Ti kre ki tóg rán kÿ ní gé.

¹⁷ Kÿ sóg Topẽ tÿ jénë jafã ū véng mū gé. Rã kri tóg jé ní. Kÿ tóg sésí kar je prér mū, jésí tÿ kanhkã krém têgtë tĩ ag kar. Jamã hár(a) tóg ag mÿ: “!..kuneg..!” he mū. “!..Vénh mân kãmû jeg..!” he tóg. “!..Topẽ tÿ festa konh kãmû jeg..!” ¹⁸ Pâ'i kãgter konh kãmû jeg..! Soldado to pâ'i ag, soldado ag, cavalo ag, ū tÿ cavalo kri mûgtí ag, ū tÿ tÿ camarada nýtí ag, ag patrão ag, ūn mág ag, ūn kásir ag, ēprã ke kar ag kãgter mû ní konh kãmû jeg..!” he tóg, Topẽ tÿ jénë jafã ti, sésí ag kar je prér kÿ.

¹⁹ Kÿ sóg goj kâtá mîg ên ve mân mû gé, ēprã pâ'i kar ag ke gé, ag soldado ag mré hã. Vénh mân kÿ ag tóg nýtí, ag tÿ ū tÿ cavalo kupri kri ní ên kato vâsânsân jé, ag tÿ ti krém ke ag kato vâsânsân mág han jé. ²⁰ Kÿ ag tóg mîg ên ség mû, ū tÿ ón kÿ Topẽ vĩ tó tĩ ên ag mré hã, ū tÿ mîg rînve néng ve vânh tÿ hën ri ke hyn han ja ên ti. Ti tÿ milagre hyn han tugrîn ū tÿ hën ri ke ag tóg ti vĩ kri nímg ja nýgtí. Ti tÿ ag krîn kónän hã v , ū tÿ ti rá tÿ ránrán kÿ nýtí kar ag, ū tÿ ti k agr  to: “Top  v ,” he mû kar ag. Kÿ ū tÿ mîg ên ség mû ag tóg p  gru fir ki ti f n mû, p  m g p  ki, ū tÿ ón kÿ Top  v  t  t  ên mr  h . Ag r nr  h  ra ag t g p  grug fir ên ki ag v m m , ag sigse k . P  t  enxofre p r n ja ên ki ag t g v m m , v n p r n ja ri ke ên ki. ²¹ Ag soldado ag k gt n ag t g m  gé sir, r gro t , r gro t  ū t  cavalo kupri kri n  ên j nk  tá k kut  m  ên ti. K  j s  kar ag t g v nh f n m  sir, ūn k gter m  ag n  kon k .

Satanás tÿ prÿg tÿ mil (ke) ki se kÿ j 

¹ K y s g Top  t y j n jaf    v g m u  g  sir. Kanhk 
t  t g k t re m u , Top  t y j n jaf  ti. N gme j nk 
n f nh jaf  v n k t re m u , ti ch ve ti. Ferro
t  corrente v g t g m u  g . ²  n v y m g f r  n s g m u ,
h  v y: p n ve t y  n ve f g kr n k n n m u , he m u , h 
v y: Japo, he m u , h  v y: Satanás, he m u , m g f r  n
ti.  n se k t g ferro t y ti mr nh m u  sir. K t g se
k j  n , pr g t y mil (ke) ki. ³ N gme ki t g ti f n m u 
s r, m g f r ti t y, Top  t y j n jaf   n ti, k t g n gme
j nk  n f nh h  han m u  s r, ch ve t y. K y m g f r  n
t g povo ag kr n k n n m n ke t u  n  ha ver, pr g t y
mil (ke) ki. Pr g t y mil (ke) tag t y t u  hen k y ag t g
ver ti kav n s i han m n ke m u , m g f r ti.

⁴ K y s g n gja s nv  t y h n ri ke vigv g m u .   t y
kri n gn g k y n t i ag v y t y p i n t i, ag t y v nh kar
jykre tugn m ke to p i. K y s g  pr k ke kupr g t y
h n ri ke ag vigvég m u  g , ag t y  n k gt n ja  n ag
kupr g. Ag t y v nh kar m y Jesus k m n ja tugr n ag
t g ag k gt n ja n , ag t y Top  v i t o tugr n. M g  n
to ag t g: "Top  v ," he ja t u  n t i, ti k ggr  to ke g .
M g r   n t y ag t g v nh r n ja t u  n  g , ag kak  ki,
ag n g  p n  ki ke g .  n ag v y t y Cristo mr  p i
n t h  ha, pr g t y mil (ke)  n ki. ⁵ V ser   ag v y ver
r nr r  m n ke t u  n . Pr g t y mil (ke)  n t y t u  hen k y
ag t g kej n r nr r  m n k n ke m u .   t y Cristo mr 
t y p i n t i tag ag v y r nr r  v n ke m u . ⁶   t y r nr r 
v n m u  m y t g v i h  han ke m u , Top  ti. Top  t u  v y
t y ag n t i. K gter m n ke t u  ag t g n t i ha. Top  t u 
ki r r  j  ag t g ke m u , Cristo t u  ki ke g . Pr g t y mil
(ke) ki ag t g t y p i n t h  m u , Cristo mr  h .

Satanás kutē

⁷ Kejẽn prýg tý mil (ke) ẽn tóg tū' he mū. Kÿ ag tóg Satanás ẽn kavãn sã han mãñ ke mū. ⁸ Kÿ tóg tī mū, povo tý Gogue ag mré Magogue ag krñn kónãn jé, tâtá, ga fyr tá, Satanás ti. E tâvĩ ag nýtî, goj fyr tá rýnhrýj ri ke ẽn ag, goj kafã tū fyr tá rýnhrýj ri ke ẽn ag. Ag vênh mãñ kãn han jé tóg ke mū, Satanás ti. ⁹ Kÿ ag tóg tá kãmû mû, ūn e tâvĩ ẽn ag. Ú tý Topë ki ge kÿ nýtî ag kato ag tóg kãmû mû, cidade ẽn kato, Topë tý cidade to há ní ẽn kato. Ag tý ag tý tû' he kãn sór vê. Hã ra pí tóg kanhkã tá kâtére mû, kÿ tóg ag kãgtén mû. Ú tý Topë ki ge kÿ nýtî ag tý tû' he sór mû ẽn ag kãgtén tóg mû, pí ti. ¹⁰ Japo ẽn, ú tý ag mý ón mû ẽn fón pẽ han ag tóg mû, pí grug fir ẽn ki, pí mág pẽ ẽn ki, pó tý enxofre pûr nýja ẽn kãki, vân pûr nýja ri ke ẽn kãki. Goj kâtá míg ẽn vý tá ní ha, pí grug fir ẽn kãkã, kar kÿ ón kÿ Topë vî tó tî ẽn ti ke gé. Pí grug fir ẽn kãki ag tóg nýtî, tá kãpa mãñ ke tû pẽ ag tóg nýtî ha. Tá ag jagtar tâvĩ nýtî ha.

Vênh kar jykre tugným ke kurã

¹¹ Kÿ sóg nýga mág pẽ vég mû gé, nýga kupri. Ú tóg kri ní ní. Ti rínve ga tóg tû' he mû vâhã, kanhkã ti ke gé. Vênh ven mãñ tû tóg nýtî ha, kanhkã mré ga ti. ¹² Kÿ sóg vêser kar vigvég mû, ūn mág ag, ūn kâsir ag ke gé. Nýga kupri ẽn jo ag tóg nýtî. Kÿ livro vý tá nýtî gé. Livro ẽn kygvãg ag tóg mû. Vênh kar jykre vý livro ẽn ki ránrán kÿ nýtî. Kÿ livro ú vý tá ní gé, ẽn kavãg ag tóg mû gé. Ú tý rír krýg ja tû venh ke mû ag jygjy vý livro ẽn ki ránrán kÿ nýtî. Kÿ Topë tóg vêser kar jykre tugným ke mû, kÿ tóg ag mý ag tý nén venh ke mû ti tónh ke mû. Ag tý ájag tý nén han ja kajãm ke vê, ag tý ájag jykre tý

livro ki ránrán kÿ nÿtÿ  n kaj m k n ke v . ¹³  t  goj ki k gter m  ag v  t  n t  g ,  t  v ser jam  t  n t  ag kar ti. V nh kar v  t  n t . Ag t  n n han m  kar kaj m k n j  ag t g ke m  ha. ¹⁴ K   v  ter m n ke t  n  ha.  g ter ke tag v  hur t g.  t  p  grug fir  n k ki v r ke tag ag v  k gter ri ke han ke m , k  t g ag k gter p  han ri ke n  sir, ag t g p  han t  ra. ¹⁵ K   n jygji r n k  n t  t   n ag v  p  grug fir  n k ki v r k n ke m ,  n jygji t  Top  livro ki r n r n k  n t  t   n ag.

21

Kanhk  t g mr  ga t g

¹ K  s g kanhk  t g v g m  g , ga t g ke g . Kanhk  ve  n t g hur t g, ga ve  n ke g , goj ti ke g . ² K  s g Top  t  cidade tag, Jerusalém t g tag v g m  g . Kanhk  t  t g k t re m , Top  t , cidade t g tag ti. Cidade s nv  han ja ag t g n gt , k  t g ag t  t  v nh pr g to festa han ke ní ve n . Cidade s nv  t g  n pr nh ke fi s nv  ri ke n , fi t    m n ke ti j v nh k . ³ N gja kupri  n t  v nh v  t g m  h  t , k  t g: “Top  jam n h  v ,” he m . “Top  t   pr  ke ag mr   m n h  v ,” he t g. “Ag mr  t g n  n  ha, ti t  v  t  ag n t nh ke m  ha. Top  v  ag mr  n nh m  ha, k  t g t  ag Top  n  sir. ⁴ Ag kan  var t  t ’ he k n j  t g ke m  ha.  t g ter m n ke t  p  n  ha, h  k   t g fe kaj n  m n ke t  n  g , jagtar ke t m, kaganh ke t m. T g ti n  ha, v nh jykre si kar ti. V nh ven m n ke t  ti n  ha, v nh jykre si ti,” he t g, v nh v   n ti.

⁵ K   t  n gja kupri kri n   n t g: “n n ( ) kar han m n j  s g ke m  ha,” he m . K  t g inh m : “inh v 

tag rán nĩ,” he mū gé. “Sỹ ki hã tó vẽ. Vẽn ven kān jé tóg ke mū, sỹ ã mÿ néñ tó mū tag ti,” he tóg. ⁶Kÿ tóg: “hÿ, vẽn ven kān ti huri,” he mū gé. “Ùn ve vÿ tÿ inh nĩ, kÿ sóg tÿ ëgno nĩ gé. Isỹ néñ (ü) kar han to hã sóg nĩ nĩ, kÿ sóg néñ (ü) kar tûg mū ra nïnh mū gé. Ù tóg goj kron sór mū. Èn mÿ sóg goj ven tî, kaja tû ra. Isỹ ti mÿ goj ven mû ën vÿ ti ter tû han ke mû. ⁷Ù tÿ isovãnh tû ën mÿ sóg nïm ke mû, presente tag ti, ha më: ti Topê vÿ tÿ inh nïnh mû, kÿ tóg tÿ inh kósin nïnh mû gé,” he tóg inh mÿ, ù tÿ nïgja kupri kri nï ën ti.

⁸Hã ra ù ag tóg pí grug fir kâki, pí mág pë ën kâki vár ke mû, hã vÿ: ùn mûmëg (ka)më ag, he mû, ù tÿ isovãnh mû ag, he mû, ù tÿ vẽn jykre pâno tÿ vẽn kavéh tî ag, he mû, ù tÿ ù téñ tî ag, he mû, ù tÿ ã prû tû fag mré nÿgnÿ mû ag, he mû, ù tÿ ã mén tû mré nÿgnÿ mû fag, he mû, kujá ag, he mû, curandeiro ag, he mû, ù tÿ vẽn kâggrá jykre mî mû mû ag, he mû, ùn ón mû ag, he mû gé. Pí grug fir ën kâki tóg ag vãm kân ke mû, pó tÿ enxofre pûr nïja ën kâki, vân pûr nïja ri ke ën kâki. Kÿ tóg ag kâgtén pë han ri ke nï sir,” he tóg, ù tÿ nïgja kupri kri nï ën ti.

Jerusalém tâg

⁹Kÿ Topê tÿ jënë jafã ù tóg inh ki jun mû, ù tÿ pényk kâkâ nï ën tÿ ga kri ke ag vógl kónän mû ën ag kâ ù. Inh mÿ tóg: “kunïg,” he mû. “Cordeiro prûnh ke fi venh kâtïg,” he tóg inh mÿ.

¹⁰Kÿ Topê kupríg tóg inh krñ mû sir, kÿ sóg néñ nê vég mû. Topê tÿ jënë jafã ën tóg inh pére tî mû, pânónh téj (gy) kri. Pânónh kri jë kÿ tóg inh mÿ Topê tÿ cidade tâg ven mû sir, cidade tÿ Jerusalém,

he mū tag ti, ū tÿ kanhkã tá kâtére mû tag ti, Topë tá. ¹¹ Sïnvï pë tóg nñ, Topë sïnvï ën ri ke ti nñ, kókov tóg nñ gé, pó tÿ jaspe kókov ri ke. Pó tÿ tonh vÿ tÿ ti nñ, jaspe ti, kÿ tóg pó kókov fñ ëváj ën ri ke nñ. ¹² Cidade jy ró tóg téj gy nÿ, vënh ra hã tóg téj gy jë gé. Ró ki jãnkã tÿ 12 (ke) vÿ nÿtï. Kÿ Topë tÿ jëgnë jafã tÿ 12 (ke) ag vÿ ki rïr nÿtï, jãnkã ki. Ki vënh jygjy tóg ránrán kÿ nÿtï, jãnkã ki, Israel jóg'jóg ve tÿ 12 (ke) ën ag jygji ti. ¹³ Rã jur ja kâtá tóg jãnkã tâgtü nñ. Rã pur ja kâtá tóg jãnkã tâgtü û nñ gé, kanhkã tâpér kâtá tóg jãnkã tâgtü û nñ gé, kanhkã tâpér û kâtá tóg jãnkã tâgtü û nñ gé. ¹⁴ Pó tÿ 12 (ke) kri tóg hyn han kÿ nñ nñ, cidade ti. Pó ën ki vënh jygjy tóg ránrán kÿ nÿtï gé, apóstolo tÿ 12 (ke) ën ag jygji ti, cordeiro tû ën ag jygjy ti.

¹⁵ Kÿ ū tÿ inh mré vî mû ën, Topë tÿ jënn jafã ën tóg ti kãmun jafã vyn kÿ jë nñ, ti kãmun jafã tÿ ouro ti. Kÿ tóg cidade kãmun sór mû, cidade jy ró ti, ti jãnkã ti ke gé. ¹⁶ Peno tÿ 4 (ke) ti nñ, cidade ti, kÿ ti tâpér vÿ ti téj ri ke nñ. Kÿ Topë tÿ jënn jafã ën vÿ kãmun mû sir, cidade ti, ti kãmun jafã tÿ. Quilômetro tÿ 2 mil kri 200 (ke) ti nñ, ti tÿ téj e kÿ nÿ ki, ti tâpér ki ke gé, ti tÿ vënh ra jën ke gé. Vënh ri ke kar ti nñ, ti kãmur ti. ¹⁷ Kÿ tóg cidade jy ró ën kãmun mû gé. Ti tâpér vÿ metro tÿ 64 (ke) nñ. Metro tag vÿ tÿ ëprã ke ag kãmun jafã nñ, hã ra Topë tÿ jënn jafã vÿ kãmun mû, ëprã ke ag kãmun jafã tÿ. ¹⁸ Ró vÿ pó tÿ tonh tÿ jaspe tÿ han kÿ nÿ. Kÿ cidade vÿ ouro tÿ han kÿ nñ, hã ra tóg fñ ëváj nñ, vidro fñ ëváj ri ke. ¹⁹ Cidade jy ró tóg pó tÿ tonh mág kri han kÿ nñ. Pó ën to pó tÿ tonh ū tóg nÿtï gé, ûn e ag. Pó tÿ tonh mág ū tóg tÿ jaspe nñ, kÿ ū tóg tÿ safira nñ, kÿ ū tóg tÿ ágata nñ,

jo ū tóg tý esmeralda nĩ, ²⁰ jo ū tóg tý sardônio nĩ, jo ū tóg tý sárdio nĩ, ū tóg tý crisólito nĩ, ū tóg tý berilo nĩ, ū tóg tý topázio nĩ, ū tóg tý crisópraso nĩ, ū tóg tý jacinto nĩ, ū tóg tý ametista nĩ gé. 12 (ke) ti nýtĩ, pó mág ti. ²¹ Kÿ ti jãnkã tý 12 (ke) vý pérola tý hyn han kÿ nýtĩ. Jãnkã pir vý pérola pir nĩ mýr, ha mẽ. Kÿ êpry mág ên, êm n mág ên vý ouro tý han kÿ sa, h a ra tóg f n  v j n , vidro f n  v j ri ke.

²² H a ra sóg Top jo  n v g t n n , cidade  n t . Top  v v nh kar kri n , k y t g n n ( ) kar han ki kanhr  n  gé. Top  h a v y cidade  n t   m n n , cordeiro ti ke gé, h a k y t g t  ag jo  n t n n . ²³ K y r a t g t  t n n  gé, kys  ke gé. Top  t j ngr  v y ki kur  han t , k y t g t  kutyg v nh n  sir. Cordeiro  n v y cidade  n t  r  ri ke n . ²⁴ K y v v nh kar t g Top  t cidade ki j ngr g  n t gr n  v nh h a han t , povo kar ag.  pr  p 'i kar ag v y  ajag t y n n ( ) kar gé k m nh m , ag t y t  vin han j . ²⁵ J nk a v y n gn n k y n t , kur  kar ki. Kutyg t n n n k y ag t g j nk a nïgfénh t n n gt . ²⁶ Povo kar ag v y  ajag t y n n ( ) gé k m nh ke m , cidade  n m . ²⁷ H a ra n n  k r g v y k r nh ke t  p  n .  t y v v nh jykre p n o han m  ag v y r a genh ke t n n ,  n n  n m  ag ke gé.  n n jy ji t y livro ki r n r n k y n t   n ag h a v y ra genh ke m .  t y rërë kr g ja t v g m   n ag jy jy v y r n r n k y n t , cordeiro t y livro  n ki.

22

¹ K y Top  t j n  jaf  t g inh m y goj m g ven m . Goj  n v y  eg r nr r han t . K mk m ke ti t , goj  n ti, p o kupri f n  v j t y k mk m ke  n ri ke, goj ti. Goj  n n h g v y Top  n gja t n n , cordeiro n gja  n

tá. ² Kŷ tóg cidade kuju mĩ tĩ mū, ēpry mág jagma, ēmĩn mág ēn jagma, goj ti. Ti fyr tá ka tóg nŷtĩ, ti fyr ū tá ke gé. Ka kanẽ ēn vŷ ēg rïnrïr han tĩ gé. Ēn vŷ prŷg pir ki kanẽ tŷ 12 (ke) han tĩ. Kysã kar ki tóg ã kanẽ hyn han tĩ. Ti féj vŷ tŷ vën̄h kagta kar nĩ, vën̄h kaga kar tŷ tóg hághâ' he kân tĩ. ³ Topē tŷ nén ū to jū vŷ tá nñh ke tū pẽ nĩ, cidade ēn tá.

Topē nñgja vŷ cidade ēn tá nĩ nĩ, cordeiro nñgja ēn ti, kŷ vën̄h kar vŷ ti to: "Topē vẽ," henh ke mū, Topē rãnhräj han tĩ ag kar. ⁴ Topē ve je ag tóg ke mū, kŷ ti jiji vŷ ag kakã ki rán kŷ nñh mū. ⁵ Tá tóg kutyg vân̄h nÿgti, hâ kŷ ag tóg tá lampião grug ke tū nĩ. Râ vŷ tá tū nĩ gé. Topē vŷ ag mŷ tŷ jêngrê han tÿgti, ēg pâ'i ti. Kŷ tá nŷtĩ ag tóg tŷ pâ'i nŷtinh ke mû gé. Ag tŷ tŷ pâ'i nŷtinh ke tag vŷ tû' henh ke tû nĩ.

Jesus kâtig mân

⁶ Kŷ Topē tŷ jêñê jafã ēn tóg inh mŷ: "inh vĩ vŷ tŷ ki hâ ke nĩ," he mû. "Vën̄h ó pijé!", he tóg. "Ēg jóg tŷ Topē vŷ ū tŷ ã vĩ tó tĩ ag mŷ ã kuprïg jêñê, ti tŷ ag kanhrân je. Hâ kŷ tóg ã tŷ jêgnê jafã ag kâ ū jêñê, ti tŷ ti mŷ rãnhräj tĩ ag mŷ tó je, nén tŷ kânhmar kutënh ke mû ti," he tóg, inh mŷ, Topē tŷ jêñê jafã ti.

⁷ Jesus vŷ tag tó mû, ha m  . "Ha vé, inh kâtig mân ke n   ha. N  n tŷ livro tag ki r  n kŷ n   tag to jykrén h   han n  , kŷ Topē t  g ãjag mŷ v   h   han ke m  ," he t  g, Jesus ti.

⁸ Tag kar ve inh, m   inh ke gé, inh, h   vŷ: Jo  o, he m  . Is   ve k  n kar kŷ s  g ū tŷ inh mŷ tag ven m   ēn kr  m m  g ke m  , s   ti mŷ: "Topē vŷ tŷ ã n  ," he je. ⁹ H   ra t  g inh mŷ: "ke t  g n  ," he m  . "Ã ri ke s  g n  , is   Top   rãnhräj han kŷ. Ã régre ag ri ke

sóg nĩ, ũ tÿ Topë vĩ tó tĩ ag ri ke sóg nĩ, ũ tÿ livro tag ki nén rán kÿ nĩ mëg mû ag ri ke sóg nĩ gé. Topë hã mÿ: “Topë vÿ tÿ ã nĩ,” hemnĩ,” he tóg, inh mÿ, Topë tÿ jẽnẽ jafã ti.

10 Kÿ Jesus vÿ tag tó mû gé, ha mĕ. “Livro tag ki nén rán kÿ nĩ tag péju sór tûg nĩ,” he tóg, inh mÿ. “Kakó ti nĩ ha, ãjag tÿ nén tÿ ki rán kÿ nĩ tag venh ke mû ti. **11** ũ tÿ v nh jykre p no han mû  n j  han kÿ n  n . ũ m n h n h  t gt , ti jykre kav j ti. Ti j  ã jykre k r g h  m  t g. ũ t g v nh jykre kuryj han t . Ti j  to tar n . ũ ag t g t y Top  t  n t . Ag j  ti to kr nh ke t g,” he t g, Jesus ti.

12 “Ha v , inh k t g m n ke n  ha. ãjag kaja ma sóg k t g ke mû, ha vemn . V nh kar v  ve k n ke mû, ag t y n n han mû kaja ti. **13** Top  v  kar han sóg t . ũn ve v  t y inh n , ũn t y  egno v  t y inh n  gé. Is  n n kar han v n to h  sóg n , k y sóg n n kar t y t ' he mû ra  egno k  n nh ke mû gé,” he t g, Jesus ti.

14 “  ag t g ãjag jykre kugrynh sór t , h  k y ag t g  g t y  g kur kygfa ri ke han t .  n ag m y t g v  h  han ke mû, Top  ti. Ka kan  t y  g r nr r han t   n ko j  ag t g ke mû, k y ag t g cidade  n j nk  ra genh ke mû gé. **15** H  ra   ag t g  n ra genh ke t  n , h  v :   t y v nh jykre p no t y v nh kav nh t  ag, he mû, kuj  ag, he mû, curandeiro ag, he mû,   t y ã pr  t  fag mr  n gn  m  ag, he mû,   fag t y ãjag m n t  ag mr  n gn  m  fag, he mû,   t y  n n m  ag, he mû,   t y v nh k ggr  jykre m  m  m  ag, he mû, ũn  n m  ag, he mû,   t y   ag lograr he m  ag, he m  gé.  n ag v  cidade ra genh ke t  p  n ,” he t g, Jesus ti.

16 “Isŷ jēnē jafā jēnē inh, inh, hā vŷ: Jesus, he mū. Ti jēnē inh, ti tŷ ãjag mŷ ãjag tŷ nén venh ke mū kar tó jé, ū tŷ inh vĩ jêmē jé vênh mân tĩ ag kar mŷ. Davi krẽ'krẽ ag kã ū ên vŷ tŷ inh nĩ. Krïg mág hā sóg nĩ,” he tóg, Jesus ti.

17 Kŷ Topē kuprïg vŷ Jesus mŷ: “kur kâtig,” he mū. Ū tŷ ti ki ge kŷ nŷtĩ kar ag vŷ ti mŷ tag tó tĩ gé, ag tŷ tŷ ti prünh ke fi ri ke nŷtïn kŷ. Ū tŷ ag tŷ ti jé prër mëg mū ag jé ti mŷ: “kur kâtig,” he kãn.

Kŷ Jesus tóg: “ū tŷ goj kron sór mū ên jé iso kâtï,” he mū, “sŷ ti mŷ goj jun jé, fagrïnh mŷ. Goj ên vŷ ti rïr han ke mū, ha vemnï,” he tóg, Jesus ti.

João tŷ ve ja

18 Vâhã sóg tag tó sór mū, inh, hā vŷ: João, he mū, ha më. Ū tóg kejën isŷ néń rán mū tag ve kŷ pâte ū rán mân sór ke mū gé hën ri ke mûn. Ên vóg kónän tâvï han jé tóg ke mû, Topë ti, kŷ tóg sŷ néń ū jagy tó mû ên ve kãn ke mû, ha më. **19** Kejën ū tóg hën ri ke mûn isŷ néń rán mû ū tŷ néń ū tû han sór mû. Ên tû mág tŷ tóg tû' henh ke mû gé, Topë ti, kŷ tóg ka kanë tŷ ëg rïnrïr han mû ên konh ke tû nĩ. Topë tŷ cidade nïv ên ra rãnh ke tû tóg nï gé, sŷ cidade kâmén mû ên ra.

20 Ū tŷ inh mŷ tag kar ven mû ên vŷ: “inh kâtig mân ke nê ha, sŷ ki hâ tó vë,” he mû.

Hŷ, kur kâtig, ëg Senhor tŷ Jesus’.

21 Ëg Senhor tŷ Jesus jé ãjag kar tar han. Hâ vë.

Ëg tŷ Topë vĩ rá venh ke

Ëg tŷ Topë vĩ rá ve kŷ ki kanhrân kŷ ki krov kŷ ëg hâ han ke mû. Kurâ kar ki ëg tóg to sî han ke mû, kŷ ëg tóg kanhmar fîn râm ke mû. Kŷ tóg há tî gé, ëg

tÿ prÿg kar ki Novo Testamento tag fÿn rãm kÿ, ëg
tÿ tÿ v nh kanhr n h  han j . Ëg tÿ fÿn rãm j  ëg t g
gen k  to kenh m , ha v :

Topẽ vĩ rá

New Testament in Kaingang (BR:kgp:Kaingang)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaingang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaingang

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
16af52c8-0e45-5e91-b36c-cd314d36d7fc